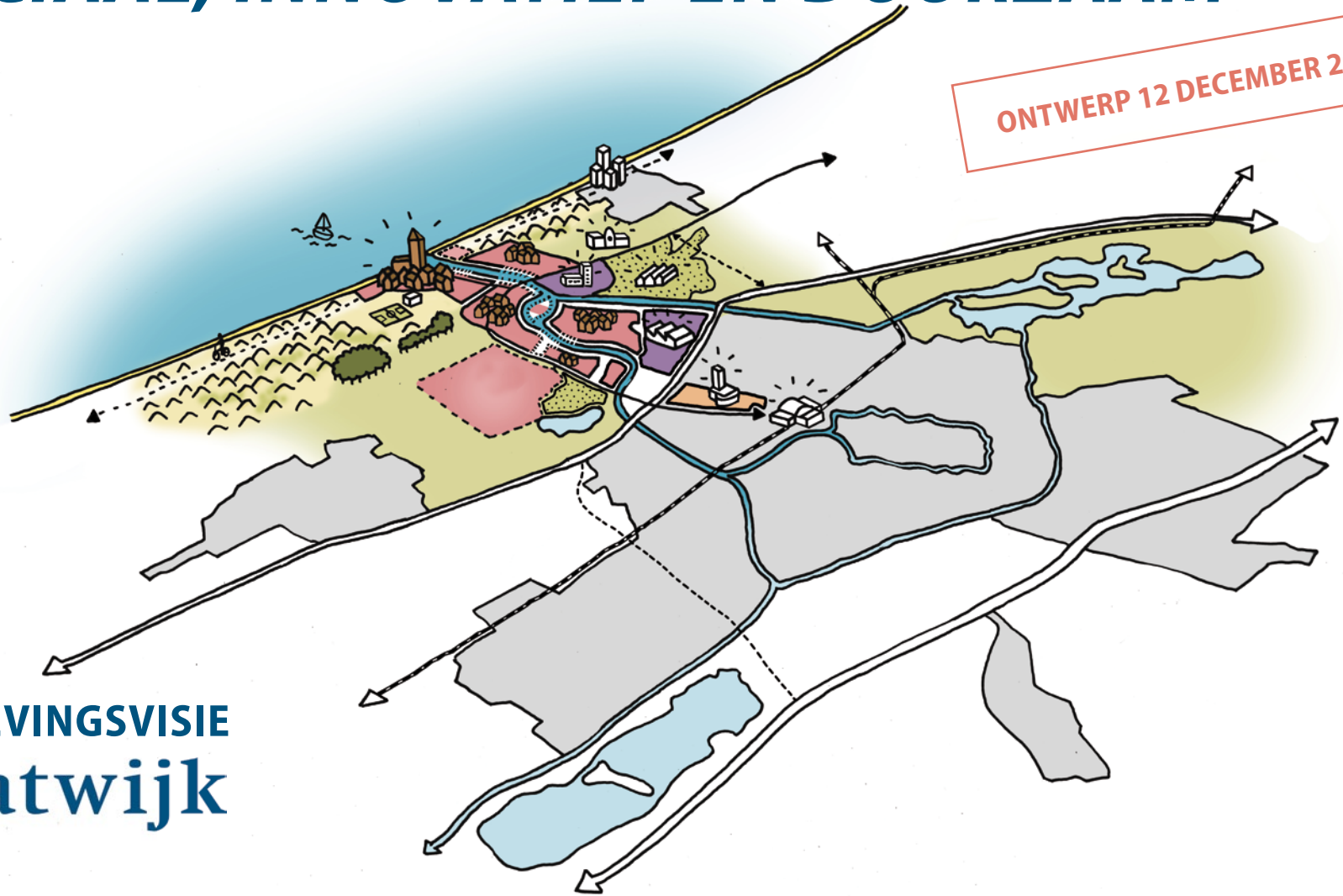

ZELFVERZEKERD IN DE REGIO

SOCIAAL, INNOVATIEF EN DUURZAAM

ONTWERP 12 DECEMBER 2017

ZELFVERZEKERD IN DE REGIO
SOCIAAL, INNOVATIEF EN DUURZAAM

Omgevingsvisie gemeente Katwijk

INHOUD

5	Voorwoord
7	1. De omgevingsvisie als vliegwiel
13	2. De stand van Katwijk
25	3. Ambitie en doelstellingen
33	4. Visie
57	5. Werken met de omgevingsvisie

PROOFT MEE
OVER DE
TOEKOMST
VAN DE
GEMEENTE
KATWIJK

VOORWOORD

De komst van de nieuwe Omgevingswet betekende voor de gemeente Katwijk ook de start van de Omgevingsvisie. Een visie die gaat over eigenlijk alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Het is daarmee de opvolger van de Brede Structuurvisie (2007-2020) van de gemeente Katwijk. Er is hard gewerkt aan de uitvoering van die visie en er zijn mooie ontwikkelingen tot stand gebracht. De BSV was vooral gericht op het samenbrengen van de verschillende kernen in Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg na de gemeentelijke fusie. Nu is het tijd om de blik verder te richten, naar de regio, naar nieuwe initiatieven uit de samenleving en naar toekomstige ontwikkelingen.

Om de omgevingsvisie op te stellen is het afgelopen jaar veel werk verzet. Het was hier en daar pionieren. In deze visie hebben we nadrukkelijk nieuwe thema's geïntegreerd zoals gezondheid, duurzame energie, participatie en klimaatverandering. We hebben een mooie reis gemaakt en zijn trots op het resultaat dat nu voor ligt.

Er was veel aandacht en ruimte voor de bevolking van Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg om zich uit te spreken over hun visie op de toekomst van Katwijk. Vanuit de kracht die Katwijk nu al heeft, dromen van waar we naartoe willen groeien en hoe we dat gaan doen. We hebben geprobeerd een doorsnede van de Katwijker, Rijnsburger en Valkenburger te bereiken en aan het

woord te laten. Ook de jeugd van Katwijk, letterlijk de toekomst, hebben we gevraagd na te denken over de toekomst van hun leefomgeving. Kinderen hebben vaak een verrassende invalshoek en dat inspireert. Zowel op straat als online hebben we veel interessante gesprekken gevoerd en gehoord.

Dit is een begin. We zijn nog lang niet klaar. Een visie is soms wat abstract en vraagt om uitvoering. Daarom gaan we de komende jaren aan de slag op kern-, wijk en straatniveau en wordt de koers die we met deze visie inzetten merkbaar en zichtbaar. En ook daar hebben we onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden die iets willen in of met Katwijk voor nodig.

De visie valt uiteen in vier ontwikkelstrategieën: Sterke kust, Florerende onderneming, Katwijkse kernen en Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Het geeft de veelkleurigheid van onze gemeente aan en de kracht die in de verschillen tussen Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg zit.

Naast het traject met de bevolking hebben we ook in de gemeentelijke organisatie, met het college en met de gemeenteraad een aantal stappen doorlopen om de visie te vormen. Het vraagt een flinke stap in de onderlinge samenwerking. Intern, omdat we integraler, vollediger en met een brede blik uitdagingen te lijf

gaan. Schotten tussen afdelingen verdwijnen. Maar ook extern, omdat we onze bevolking maar ook onze burens nodig hebben in de ontwikkeling die we willen doormaken.

We zien kansen in samenwerking met de Leidse regio, Duin- en Bollenstreek, de provincie, Holland Rijnland, onderwijsinstellingen en bedrijven die niet naar gemeente-, provincie- of landsgrenzen kijken. Voor de omgevingsvisie geldt dat we aansluiten op de regionale visie Hart van Holland. Wij zien kansen, maar we zijn voor anderen ook een interessante partner. Aansluiting en afstemming op regionale visies is daarom van belang.

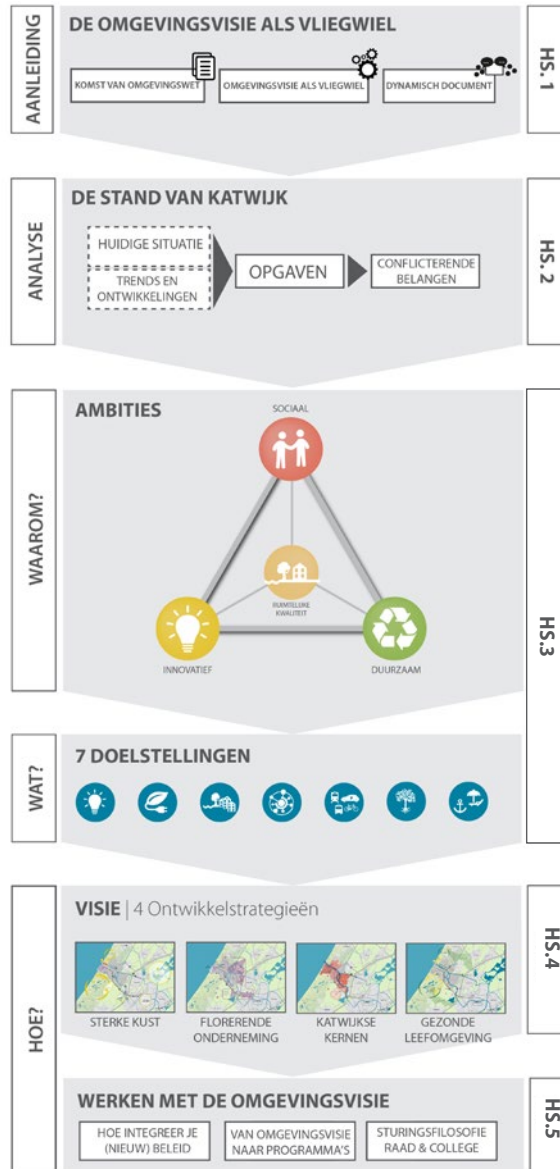
Veel plezier bij het lezen en bekijken van de omgevingsvisie. En onthoud: het is de koers, niet het parcours. Daar gaan we nu pas mee beginnen.

Klaas Jan van der Bent,
wethouder gemeente Katwijk

LEESWIJZER

De omgevingsvisie is opgebouwd uit een aantal onderdelen. De komst van de omgevingswet is de aanleiding, via een analyse van Katwijk, ambities en doelstellingen is gekomen tot een visie met vier ontwikkelstrategieën voor de toekomst van Katwijk.

Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding voor het tot stand komen van deze omgevingsvisie. Hierbij wordt ingegaan op de komst van de omgevingswet en hoe deze visie als dynamisch document kan worden beschouwd.

In *hoofdstuk 2* wordt antwoord gegeven op de vraag hoe Katwijk er nu voor staat. Een bondige analyse laat de belangrijkste maatschappelijke trends en ontwikkelingen zien en toont de gerelateerde majeure opgaven. Daarnaast wordt een aantal belangen beschreven die kunnen conflicteren bij het maken van beleids- en omgevingsplannen. Het oplossen van deze dilemma's vormt ook een belangrijke opgave.

De ambities tonen in *hoofdstuk 3* hoe Katwijk zich wil profileren in de toekomst en het belang hiervan. Deze ambities worden concreet gemaakt in zeven doelstellingen die aangeven wat Katwijk wil bereiken.

De ambities vormen de basis voor de visie. De visie bestaat uit vier ontwikkelstrategieën die staan beschreven en verbeeld in *hoofdstuk 4*. Deze strategieën staan niet op zichzelf maar vormen samen een coherent geheel. Dit is verder uitgewerkt in *hoofdstuk 5*, waar het werken met de omgevingsvisie centraal staat. Zowel de visie als de werkwijze geven aan welke stappen moeten worden gezet om de ambities en doelstellingen te bereiken.

1. DE OMGEVINGSVISIE ALS VLEGWIEL

De gemeente Katwijk is gestart met het programma implementatie Omgevingswet. Eén van de eerste onderdelen hiervan is het opstellen van een omgevingsvisie voor de gehele gemeente. De omgevingsvisie Katwijk is:

“Een inspiratiedocument voor de ontwikkeling van Katwijk in de periode tot 2030. Het zal ook dienen als integraal afwegingskader voor diverse projecten en initiatieven van burgers, bedrijven en gemeente. Het is een compact, leesbaar en wervend beeld door alle partijen gedeeld: een visie waarin het verhaal van de toekomst gevat wordt. De uitwerking wordt vertaald in programma, projecten en plannen.”

KOMST VAN DE OMGEVINGSWET

De Omgevingswet, die volgens planning in 2021 wordt ingevoerd, biedt volop kansen voor een gemeentelijke organisatie die zich meer naar buiten toe wil richten. Een organisatie die wil meedenken en -doen, in plaats van regels wil bepalen en toezien.

Door aan de slag te gaan met een omgevingsvisie in de geest van de Omgevingswet, bereidt de gemeente Katwijk zich voor op de komst van de nieuwe wet. Het gemeentebestuur is sneller vertrouwd met het gedachtegoed van de Omgevingswet wanneer ze leren over de wet, haar middelen en bijbehorende ambities door er gewoon mee aan de slag te gaan.

DE OMGEVINGSVISIE ALS VLEGWIEL

De Omgevingsvisie is hét vliegwiel voor nieuwe en moderne samenwerkings- en besturingsmodellen tussen overheid en samenleving. Het is een uitnodiging om het grondgebied van een gemeente beter te maken en met elkaar de maatschappelijke uitdagingen met beide handen aan te pakken.

Deze omgevingsvisie brengt partijen dichterbij elkaar in de vorm van een gezamenlijke ambitie van waaruit diverse middelen worden ingezet om samen tot oplossingen te komen.

Een inspirerend en participatief proces is de basis geweest van deze omgevingsvisie en is een vliegwiel voor nieuwe samenwerking in de gemeente. De sessies met de koplopers vormen de basis. Er is een uitgebreid verslag gemaakt van het participatieproces, getiteld *De toekomst van Katwijk*. Het is nu zaak om de energie om te zetten naar initiatieven uit de maatschappij die leiden tot zichtbaar resultaat. Daarmee is de omgevingsvisie een beginpunt geworden van een veranderende rol van de overheid. De gemeente zal zich meer positioneren als één van de spelers op het toneel.

DE OMGEVINGSWET

Artikel 1.3 (maatschappelijke doelen van de wet)

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit;
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

DE OMGEVINGSVISIE

Een omgevingsvisie bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid:

- a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
- b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
- c. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

DYNAMISCH DOCUMENT

De omgevingsvisie is een 'dynamisch' document. Uiteraard wordt de visie formeel vastgesteld, maar in de toekomst zal en moet er voldoende ruimte zijn voor verdere bestuurlijke en publieke discussie. De omgevingsvisie wordt periodiek getoetst aan nieuwe ontwikkelingen en uitgewerkt in programma's, plannen en projecten. Ieder jaar zal een toetsing op actualiteit plaatsvinden. Hieruit kunnen aanpassingen volgen.

Deze omgevingsvisie is een uitnodiging naar onze inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven om hun wensen en initiatieven te activeren en te faciliteren. De gemeente stimuleert nieuwe ontwikkelingen en als het een toegevoegde waarde heeft werken we graag samen om onze beleidsdoelen te realiseren.

De gemeente gaat, binnen kaders, meer ontwikkel-gebruiksruimte en flexibiliteit bieden aan de burgers en ondernemers, om op eigen kracht te investeren in de ruimtelijke- en leefkwaliteit van de fysieke leefomgeving die tevens duurzaam is. Het bieden van meer ontwikkelkansen doet nadrukkelijk ook een beroep op de partijen die daar gebruik van willen maken.

2. DE STAND VAN KATWIJK

Dit hoofdstuk start met het in beeld brengen van de huidige situatie in Katwijk: waar staat Katwijk nu en wat is haar kracht? Tevens worden de belangrijkste trends & ontwikkelingen beschreven waar Katwijk op kan en moet anticiperen. De confrontatie van beide (huidige situatie en trends & ontwikkelingen) leidt tot de belangrijkste (ruimtelijke) opgaven voor Katwijk. Dit is in beeld gebracht voor de sociaal-maatschappelijke structuur, de economische structuur en de fysieke leefomgeving. Dit hoofdstuk sluit af met een korte beschouwing over mogelijke dilemma's in opgaven.

SOCIAAL MAATSCHAPPELIJKE STRUCTUUR

De sociaal maatschappelijke binding in Katwijk is sterk. Velen blijven hun hele leven in Katwijk wonen. Het grootste deel van de jongeren blijft in Katwijk of keert na een korte periode elders weer terug. Binnen Katwijk voelt men zich sterk verbonden met het eigen kern, ook na de gemeentelijke fusie van de dorpen Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg. Katwijk gaat de komende jaren groeien en er staan ingrijpende maatschappelijke veranderingen voor de deur zoals de vergrijzing, de verandering van de zorgvraag en meer aandacht voor gezondheid.

1. Katwijk groeit

Katwijk telt nu zo'n 64.500 inwoners. De verwachting is dat dit de komende jaren groeit naar circa 80.000 inwoners. Dit betekent dat er circa 7.500 nieuwe woningen nodig zijn. 5.000 woningen daarvan zijn voorzien in Nieuw Valkenburg. De opgave is om de andere 2.500 woningen via binnenstedelijke verdichting te realiseren. Er is zowel een tekort aan woningen in stedelijke als in meer suburbane woonmilieus.

Belangrijkste opgaven:

- De realisatie van 7.500 woningen.
- Toevoegen woningen in stedelijke (inbreiding) en suburbane milieus (o.a. Nieuw Valkenburg).

2. De bevolking vergrijst

Katwijk kent een lager aandeel ouderen dan het

nationaal gemiddelde. De relatief jonge bevolking dankt Katwijk mede aan het hoge geboortecijfer. Toch zal het aantal ouderen sterk toenemen. In 2030 zijn er circa 7.100 bewoners van 75 jaar of ouder, een toename van ruim 60%. De vergrijzing heeft invloed op de zorgvraag, huishoudenssamenstelling (meer één- en twee persoons huishoudens), de woningbehoefte en de bereikbaarheid van voorzieningen in de kernen. Het beleid is erop gericht om ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen: extramuralisering. Dit is goed voor de sociale structuur in de wijken – bewoners kunnen in de wijk blijven wonen-, maar dit vraagt ook aandacht voor mogelijke eenzaamheidsproblematiek. De levensloopbestendigheid van woningen en wijken wordt steeds belangrijker.

Belangrijkste opgaven:

- Voorzien in woonbehoefte voor vergrijzing: levensloopbestendige, kleinere woningen.
- Creëren van levensloopbestendige wijken waar ouderen zelfstandig kunnen blijven wonen en 'zorg op maat' hebben.

3. Gezonde leefstijl

Het aantal mensen dat kampt met (welvaart)ziekten

zoals overgewicht, depressiviteit, hart- en vaatziekten en dementie neemt in Nederland sterk toe, ook in Katwijk. Het percentage van de Katwijkse bevolking met overgewicht (57%) ligt hoger dan het regionale of landelijk gemiddelde. Naast leefstijlkeuzes die samenhangen met bijvoorbeeld eetpatroon, speelt ook het beweeggedrag een rol bij een aantal van deze ziektebeelden. Een groot aandeel van de bevolking van Katwijk sport en beweegt te weinig (30%). Met name de jeugd beweegt minder dan het regionale en landelijke gemiddelde. De ruimte kan verleiden tot meer bewegen en hier de mogelijkheden voor bieden: meer sportvoorzieningen, groen, ruimte voor wandelen en fietsen, etc. Speciale aandacht is gewenst voor de ouderen: voorkom eenzaamheid en isolement. De eerder genoemde levensloopbestendige wijken waar ouderen een goed sociaal netwerk hebben en een motief hebben om 'naar buiten te gaan', spelen hierop in.

Belangrijkste opgaven:

- Meer ruimte voor bewegen in de kernen: wandelen, fietsen, sport en spel.
- Meer groen en verblijfskwaliteit in de kernen.
- Voorkom isolement en eenzaamheid door levensloopbestendige wijken.

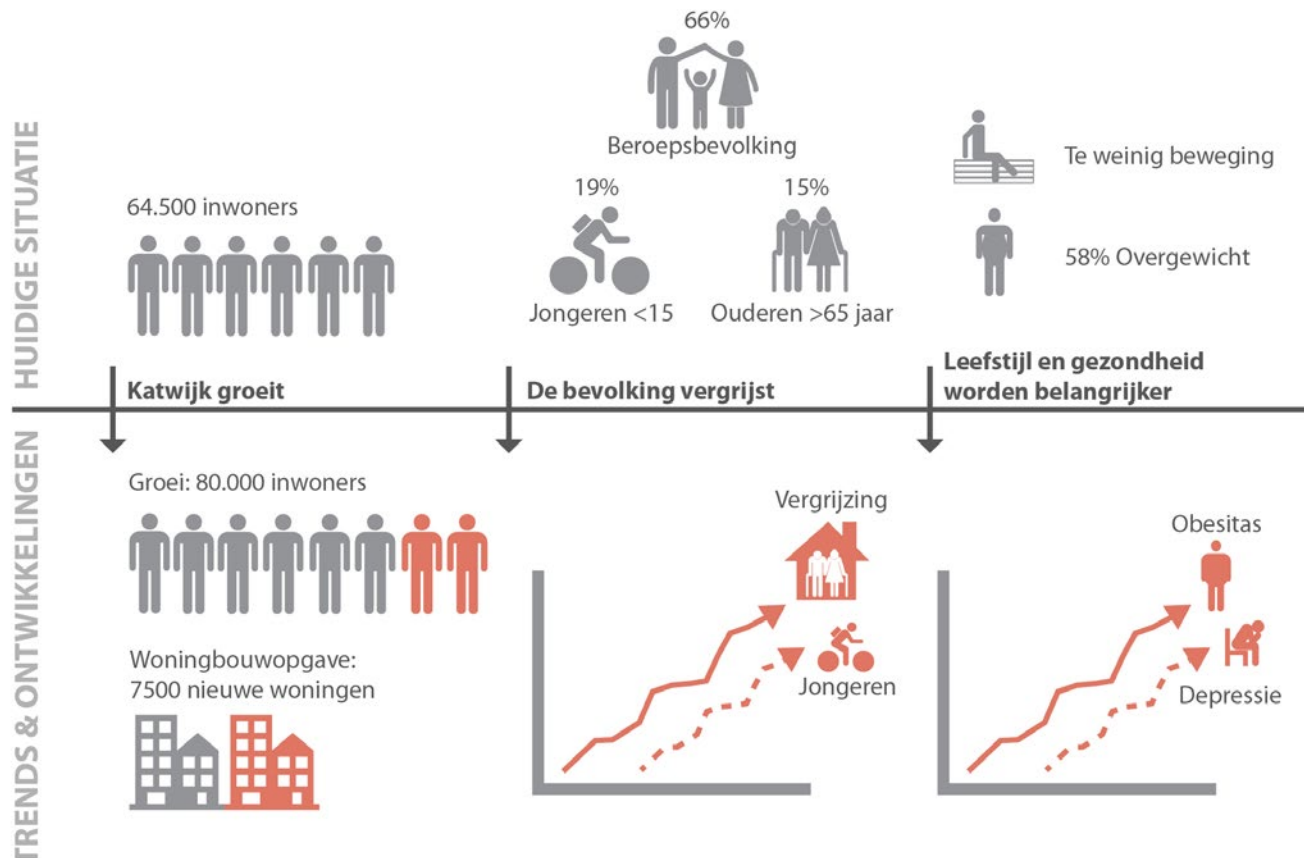
4. Inclusieve samenleving en participatie

Katwijk kent van oudsher een sterke sociale samenhang,

deze wordt gekoesterd. De kernen vormen inclusieve samenlevingen waar ruimte is voor alle doelgroepen (jong tot oud) en een sterke sociale samenhang aanwezig is. Huisvesting voor kwetsbare doelgroepen is gewenst in de kernen en een bredere woon- en ondersteuningsvraag is nodig (zie ook 'de bevolking vergrijsst'). Burgers worden zelfredzamer en voeren regie over hun eigen leven. Ze doen dit op eigen kracht, vanuit hun mogelijkheden, al dan niet met de inzet van hun sociale netwerk. Inwoners participeren in het beleid en hebben invloed op hun leefomgeving, bijvoorbeeld in inrichting en beheer van de openbare ruimte.

Belangrijkste opgaven:

- Bouwen aan inclusieve kernen door bijvoorbeeld gemengde wijken met differentiatie van woningvoorraad.
- Bied ruimte aan eigen burgerinitiatieven en participatie in de kernen.

ECONOMISCHE STRUCTUUR

1. Katwijk economisch vitaal

Katwijk is een economisch vitale gemeente. Van alle Katwijkse beroepsbevolking werkt 40% in Katwijk. Agribusiness (met name sierteelt), toerisme, visserij, industrie en logistiek zijn de belangrijkste en beeldbepalende sectoren. Een groot deel van de Katwijkse forenzen werkt in de (Leidse) regio. Katwijkers wonen gemiddeld slechts 15,2 kilometer van hun werk af. Het landelijk gemiddelde is 22,6 kilometer, en ook dat van de andere Bollenstreekgemeenten is hoger. Dit biedt een groeipotentie voor het fietsgebruik! De regio kent sterke economische clusters (Bio Science Park, Leiden, TU Delft, Schiphol, Estec in Noordwijk, Duin – en Bollenstreek) en biedt veel werkgelegenheid. De sociaal economische binding van de bevolking aan Katwijk is niettemin groot: velen blijven voor werk, boodschappen en sociale activiteiten binnen de gemeente. Daarnaast trekt Katwijk veel bezoekers naar zich toe. De werkloosheid is laag en ligt met 4,4% ruim onder het nationaal gemiddelde van 5,6%.

Belangrijkste opgaven:

- Innovatie aanjagen: de economische ontwikkeling blijft achter en is traditioneel van aard.
- Behoud van en ruimte bieden aan de vernieuwing van de agribusiness.

2. Ontwikkelingen in de economie

Ondanks het vitale beeld van het economische functioneren zijn er aandachtspunten: het ondernemerschap bestaat grotendeels uit MKB-bedrijven in traditionele sectoren. In sommige sectoren vinden grote veranderingen plaats, die impact hebben op de (internationale) concurrentiepositie, zoals in de sierteeltsector. Nieuwe, hoogwaardige sectoren zijn maar beperkt gevestigd in Katwijk en trekken vooral naar de kennisclusters in de regio. De beroepsbevolking is verhoudingsgewijs iets lager opgeleid vergeleken met het regionaal gemiddelde (32% laag opleidingsniveau in Katwijk versus 27% in Holland Rijnland). Kortom, het kennis – en innovatieniveau van de Katwijkse economie is verhoudingsgewijs beperkt. Dit is een belangrijk aandachtspunt, omdat de economie en de werkgelegenheid sterk aan het veranderen zijn. De toepassing van kennis en technologie zorgen voor een verdergaande ontwikkeling naar een economie die draait om kennis en vaardigheden en waarin innovatie steeds meer een concurrentiefactor is. Nieuwe ontwikkelingen – zoals robotica, bioscience, de energiesector – zorgen voor de opkomst van compleet nieuwe bedrijfstakken. Deze hebben weer spin off naar andere sectoren. Daardoor staan ook bestaande sectoren onder invloed van verandering en vernieuwing, wat gevolgen

heeft voor concurrentieverhoudingen: die worden bepaald door de mate waarop meegegaan wordt in de vernieuwingen.

Belangrijkste opgaven:

- Onderwijs matchen met arbeidsmarkt: goede aansluiting opleiding -werk, werken in de praktijk en hoger opleidingsniveau.
- Ruimte bieden aan starters en deze ondersteunen.

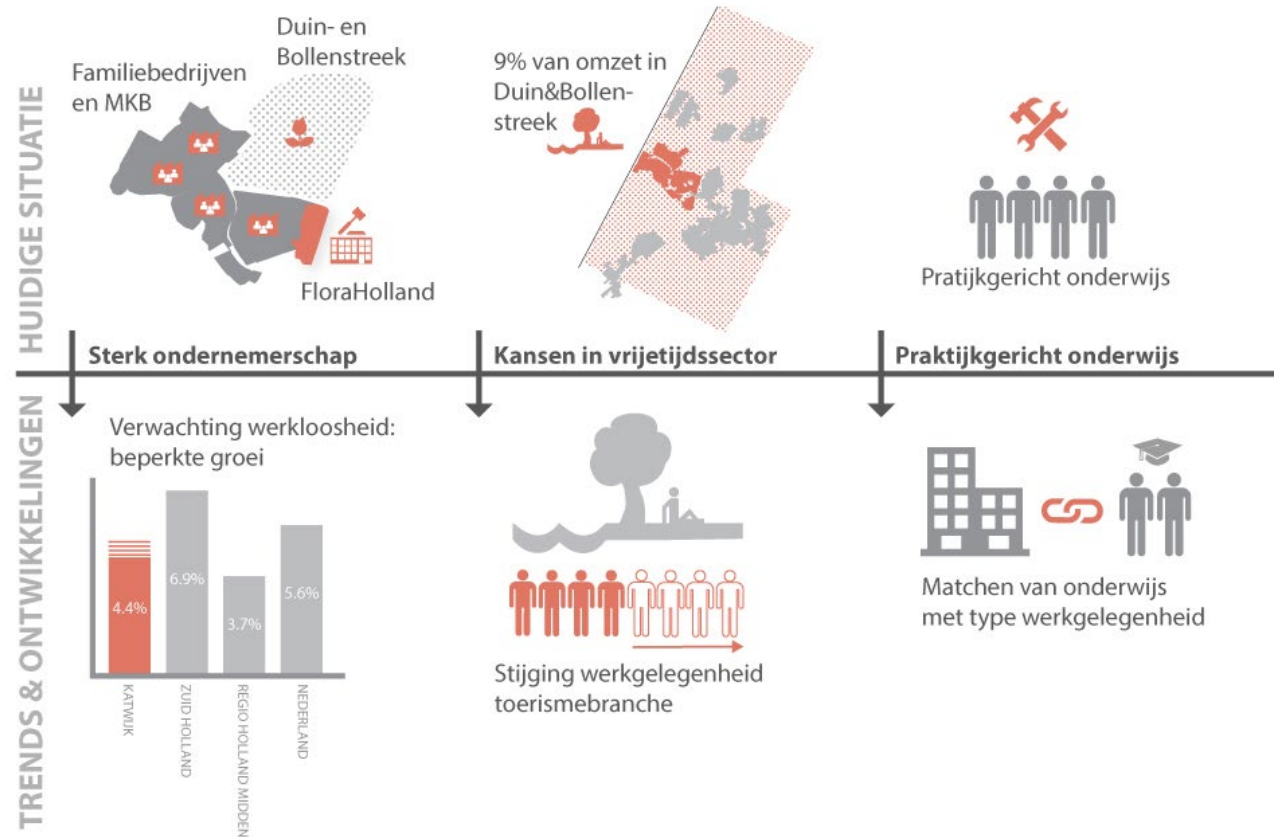
3. Inspelen op veranderingen

De veranderingen in de economie vragen aanpassingsvermogen van zowel bedrijven als van werknemers. Scholing van werknemers wordt steeds belangrijker doordat bedrijfsprocessen complexer worden als gevolg van de toepassing van technologie. Innovatieve ontwikkelingen binnen de economie vragen van bedrijven om hierin mee te gaan. Dit zijn belangrijke opgaven voor het bedrijfsleven in Katwijk. Veel bedrijfstakken en bedrijven spelen hier al op in. Het is zaak voor het hele bedrijfsleven om van innovatie een tweede natuur te maken. Andere speerpunten voor de economische ontwikkeling van Katwijk zijn te zorgen voor een aantrekkelijk woon – en leefklimaat, ten behoeve van bewoners, bezoekers en als onderdeel van het vestigingsklimaat voor bedrijven. Tenslotte is een speerpunt het ruimtelijk faciliteren van bedrijvigheid.

Het is belangrijk dat Katwijk zorgt voor voldoende, gevarieerde en vitale werklocaties, die voldoen aan de behoefte van gevestigde en potentiële nieuwe bedrijven.

Belangrijkste opgaven:

- Verbreden van de economie door ontwikkelen van nieuwe, innovatieve sectoren.
- Voorzien in verscheidenheid aan passende werklocaties.
- Goede bereikbaarheid van de belangrijkste werklocaties.
- Realisatie van aantrekkelijke en prettige woonmilieus.
- Versterking vrije tijdseconomie, benutten van kansen.

FYSIEKE LEEFOMGEVING

1. Ruimtelijk mozaïek

De verschillende kernen binnen de gemeente hebben allemaal een eigen signatuur. Katwijk is een typisch Hollandse kustplaats, ontwikkeld op de hoger gelegen duinen en binnenduintrand. Valkenburg en Rijnsburg zijn ontwikkeld aan de Oude Rijn en de Vliet, waterverbindingen met het achterland en de zee. De Oude Rijn is onderdeel van de Romeinse Limes: een complex aan Romeins militaire werken, dorpen en structuren. Dit vormde de noordwestelijke grenszone van het Europese Romeins rijk. Deze 'landschappelijke dragers' zijn deels nog herkenbaar in het stedelijk gebied en belangrijk voor de identiteit van de kernen. Rondom Katwijk is het landschap divers, heeft hoge kwaliteit en is bepalend voor de stedelijke en recreatieve ontwikkeling.

Helaas zijn veel historische structuren verloren gegaan, of nauwelijks meer herkenbaar. Deels is dit te verklaren vanuit het gegeven dat Katwijk gegroeid is vanuit verschillende kernen met allemaal een eigen ontwikkelrichting, en niet vanuit een samenhangend perspectief. Het geheel oogt soms onsamenhangend. Een heldere structuur ontbreekt. Tegelijkertijd zijn onderscheidende kwaliteiten zoals de Oude Rijn slecht zichtbaar, erg jammer, zeker omdat deze de kernen onderling verbindt en Katwijk als geheel verbindt met de regio. Stel de Oude Rijn centraal!

De samenhang in de ruimtelijke structuur van de gemeente kan verbeterd worden, dit komt tot uiting in de opgave om heldere structuurdragers te ontwikkelen. In algemene zin kan worden gesteld dat de ruimtelijke kwaliteit, in stedenbouw, architectuur en openbare ruimte, kan worden verbeterd.

De Limes is een voorbeeld van historische en cultureel erfgoed. Net als de Atlantikwall, de landgoederen, de barakken in Valkenburg. Maar er is uiteraard meer. Het erfgoed wordt nog te weinig benut. Versterk het, maak het zichtbaar en gebruik het als gebiedskwaliteit bij ruimtelijke ontwikkelingen. Tenslotte dienen de landschappelijke kwaliteiten meer aandacht te krijgen: bescherm de binnenduintrand (groene buffers) en de Kustzone (strand, boulevard en duinen) rond Katwijk. Ze vormen het kernkapitaal van de gemeente.

Belangrijkste opgaven:

- Breng samenhang in de ruimtelijke structuur van de gemeente.
- Verbeter en herstel de (zichtbaarheid van) structuurdragers in de gemeente.
- Verbeter de ruimtelijke kwaliteit in de kernen qua stedenbouw, architectuur en openbare ruimte: breng meer samenhang en ontwikkel hoogwaardige (groene) openbare ruimte.
- Stem ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kernen beter op elkaar af.
- Herstel, verbeter en benut de historische

kwaliteiten en het cultureel erfgoed, bijvoorbeeld de Oude Rijn en Limes.

- Bescherm en ontwikkel het kernkapitaal van Katwijk: de binnenduintrand en de kustzone (strand, boulevard en duinen).

2. Duurzame mobiliteit

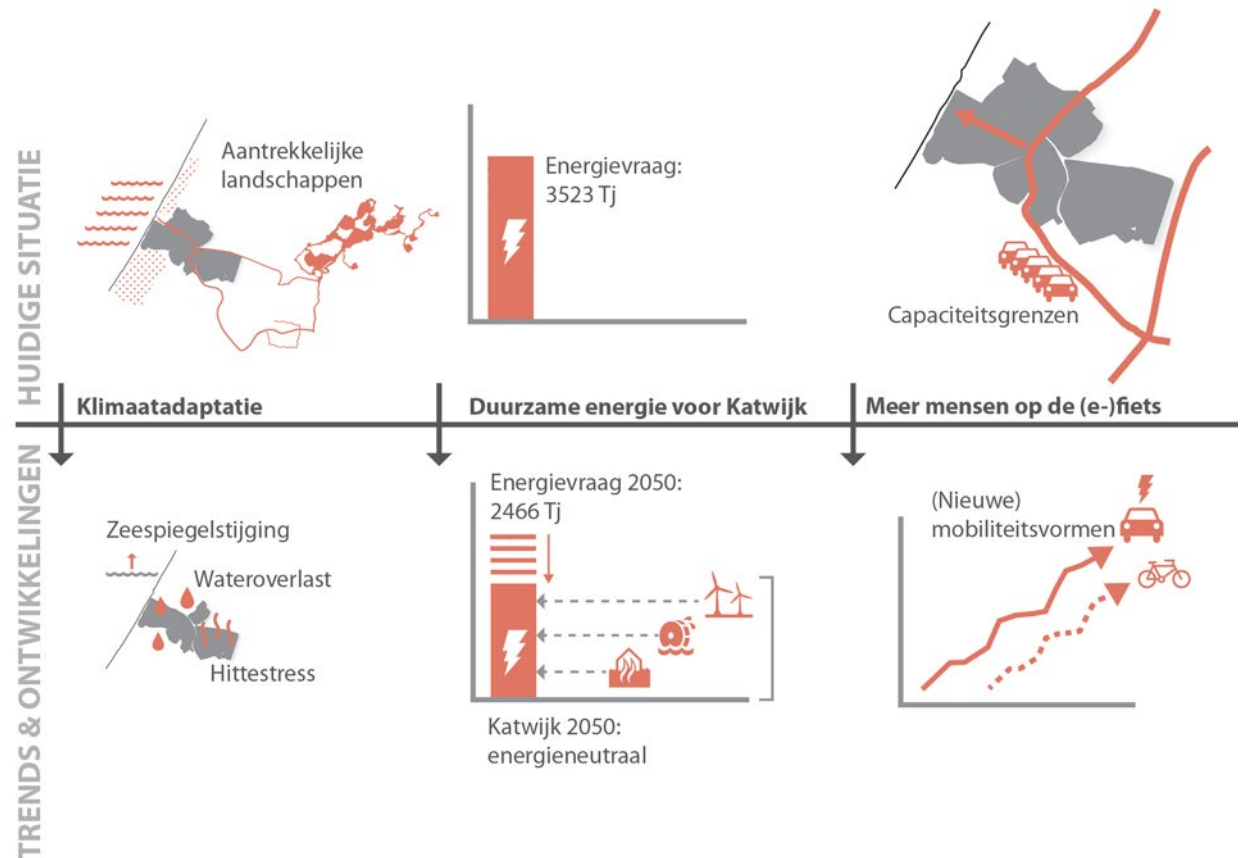
Katwijk loopt vol. Dit is op veel plaatsen zichtbaar in de gemeente. In de spits zijn de grenzen van de autocapaciteit van de N206 bereikt. Enerzijds door verkeer met een herkomst of bestemming Katwijk; anderzijds ook door doorgaand verkeer dat de N206 als alternatief voor de A44/A4 gebruikt. De regionale bereikbaarheid is in het geding. Op zomerdagen komt hier het strandverkeer nog bij. Ook dit verkeer neemt de N206 en de lokale wegen door Katwijk aan Zee naar de parkeerplaatsen nabij de kust. Een belangrijke opgave is om het verkeer dat nu via de N206 onnodig door de gemeente rijdt (doorgaand verkeer) om de gemeente heen te leiden. Dit verlicht de problematiek in Katwijk en vergroot de leefkwaliteit in de kernen. Daarnaast zal de groei van het elektrisch autorijden de komende jaren sterk toenemen en dat vraagt een rol van gemeenten bij het uitrollen van een openbare laadinfrastructuur.

Vanuit overwegingen gericht op duurzaamheid, gezondheid en leefkwaliteit wordt prioriteit gegeven aan langzaam verkeer (wandelen en fietsen) en ov (op termijn een innovatieve vorm van ov).

Vooral het E-fietsen inclusief nieuwe snelfietsroutes is een aantrekkelijke modaliteit. Zeker op de schaal van Katwijk en de regio heeft dit een groot potentieel, omdat de regio binnen tien kilometer fietsen alles te bieden heeft. Kies voor leefbaarheid waar dat kan (in de woongebieden); stel de bereikbaarheid zeker daar waar het moet (economische kerngebieden).

Belangrijkste opgaven:

- Leid het doorgaande verkeer om het stedelijk gebied heen.
- Kies in de woongebieden voor de fietser en de voetganger door omgekeerd te ontwerpen: voldoende ruimte voor voetganger en fiets; wat overblijft, is voor de auto.
- Zorg voor bereikbaarheid van de economische kerngebieden: fiets, auto én ov.
- Voorzie in aantrekkelijke snelfietsroutes tussen Katwijk en Leiden.
- Voorzie in goed ov tussen Katwijk en Leiden.
- Benut kansen voor innovatieve vormen van ov
- Zet in op innovatieve mobiliteitsconcepten.

3. Verduurzaming van Katwijk

Om bij te dragen aan de doelstellingen op het gebied van de klimaatadaptatie en de energietransitie moet het huidige energiegebruik omlaag en de overstap gemaakt worden van fossiele brandstoffen naar duurzamere energieoplossingen. Energieneutraal in 2050 is het doel: woningen en bedrijven worden niet meer met aardgas verwarmd. Door efficiënt energiegebruik kan er 30% worden bespaard op de energievraag. De verduurzaming van de woningvoorraad is daarnaast nodig. Katwijk wil ook de nieuwe voorraad duurzaam ontwikkelen. Katwijk bouwt alleen woningen die laag energetisch, aardgasloos en klimaatbestendig zijn.

Ook in de mobiliteit zal de omslag van fossiel naar hernieuwbare bronnen moeten worden gemaakt. Meer fietsen en openbaar vervoer dragen hier aan bij. De groei van het elektrisch autorijden zal de komende jaren sterk doorzetten en is ook hard nodig. Dit vraagt een rol van de gemeenten bij de uitrol van een openbaar laadinfrastructuur.

Katwijk wil haar bijdrage leveren aan de duurzame energieproductie. De energievoorziening voor zowel elektriciteit als warmte zal, in tegenstelling tot nu, regionaal worden en dat heeft consequenties voor de ruimtelijke ordening en ruimtelijke kwaliteit. Katwijk wil de energietransitie in samenwerking met de regio waarmaken.

De regio heeft hiervoor een Energieakkoord ontwikkeld. De regio loopt nu voorop in de analysefase van de energietransitie. Als dit wordt doorgezet kunnen de doelstellingen (2050) worden gehaald en kan de regio, als kennisregio, een voorbeeld blijven. Katwijk, als onderdeel van de regio, wil de energieproductie afstemmen op de unieke landschappelijke kwaliteiten. De energietransitie wordt gezien als kans voor versterking van landschap en imago van een innovatieve gemeente. Neem als voorbeeld de inpassing van een parkeergarage en de kustversterking in de Katwijkse duinen. Vanwege de ligging aan de kust zijn de verwachte bruikbare duurzame energiebronnen in Katwijk met name zonnestroom, zonnewarmte, windenergie en geothermie.

Belangrijkste opgaven:

- Katwijk energieneutraal in 2050
- Verduurzaming van de bestaande voorraad en gasloos.
- Nieuwe woningen duurzaam, laag energetisch en gasloos ontwikkelen.
- Omslag van fossiele naar duurzame mobiliteit. (stimuleren zowel elektrisch rijden als meer gebruik van fiets en ov)
- Samen met regio voorzien in duurzame energieproductie.

4. Klimaatadaptatie als kans

Na 2050 is verdere kustversterking mogelijk nodig. Met de recente kustversterking heeft Katwijk laten zien dat een klimaatopgave met grote impact, heel goed ingezet kan worden voor lokale kwaliteitsverbetering. Daarnaast moet Katwijk de waterveiligheid garanderen. Dat betekent in de eerste plaats het voorkomen van overstromingen. Daarnaast zal de gemeente duurzaam en klimaatbestendige inrichting moeten nastreven: innovatieve en adaptieve oplossingen voor hittestress en wateroverlast door heftige regenval. Ten slotte is rampenbeheersing, zoals het garanderen van bereikbaarheid voor hulpdiensten bij overstromingen. In het Katwijkse duinengebied ligt een waterretentiegebied voor de drinkwatervoorziening voor de hele regio. De opgave is om dit gebied te behouden en zo mogelijk te vergroten.

Belangrijkste opgaven:

- Mogelijke kustversterking (na 2050).
- Voorzien in voldoende groen en water in het bebouwd gebied gericht op hittestress en wateropvang: van gebouwniveau tot openbare ruimte met allerlei (innovatieve) oplossingen.
- Werken aan alle aspecten van waterveiligheid.
- Behoud van drinkwaterretentiegebied en benut kansen voor uitbreiding van dit gebied.

MOGELIJKE DILEMMA'S

5. De bodem als randvoorwaarde

De ondergrond en het watersysteem van Katwijk bevatten een schat aan archeologische en natuur- en cultuurhistorische informatie. De bodem is op zichzelf een natuurlijk ecosysteem.

De bodem levert Katwijk ook producten, zoals gewassen, water en energie. Katwijk wil duurzaam omgaan met haar ondergrond en zoekt in alle ontwikkelingen en beheersopgaven naar een balans tussen gebruiken en beschermen van de bodem. De bodem en het natuurlijk watersysteem bieden de basis voor de ruimtelijke ontwikkeling.

Belangrijkste opgaven:

- Duurzaam beheer van de ondergrond
- Ondergrondskwaliteiten en watersysteem als randvoorwaarde voor ontwikkeling

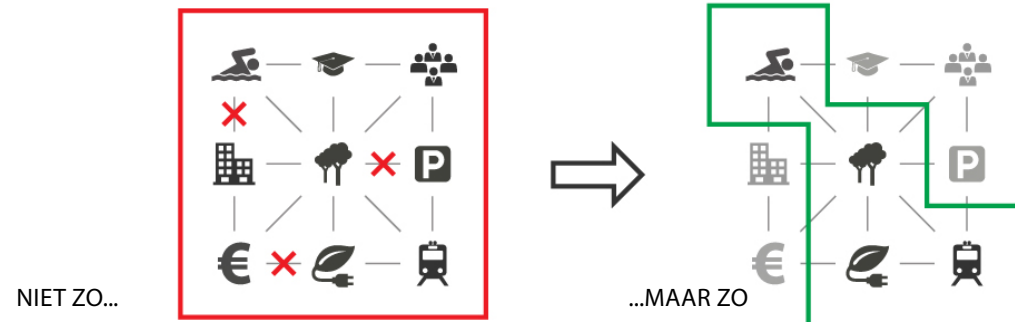
In het voorgaande zijn de belangrijkste opgaven voor Katwijk voor de komende jaren beschreven. Deze opgaven kunnen conflicterend zijn. Soms zijn deze dilemma's in de huidige praktijk al zichtbaar, soms ontstaan ze door nieuwe opgaven. De opgave is om heldere keuzes te maken. Niet alle sectorale wensen kunnen altijd worden ingewilligd. Dit vraagt om een integrale en gebiedsgericht aanpak. Kijk per gebied wat er speelt, wat de kwaliteiten, opgaven en belangen zijn, en maakt vanuit daar heldere keuzes. Zie schema hieronder.

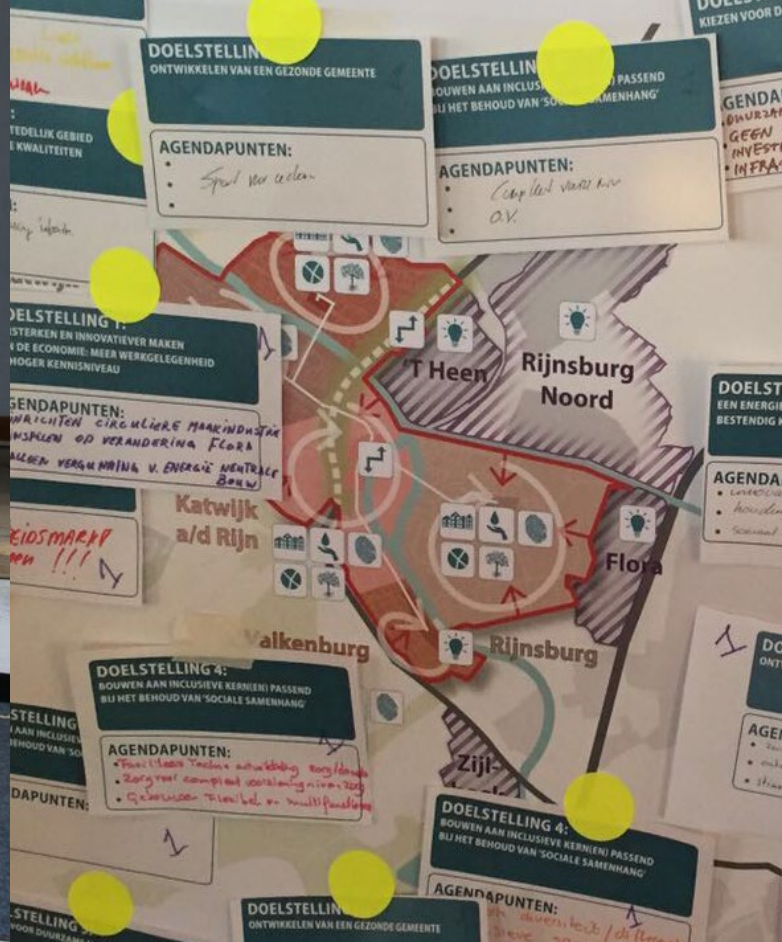
Zonder volledigheid na te streven zien we bijvoorbeeld dat er mogelijke dilemma's zijn in de volgende situaties:

1. Het behoud en versterking van (cultureel) erfgoed EN de verdichtingsopgave en opbrengstmaximalisatie bij nieuwe gebiedsontwikkelingen.
2. Het belang van groen (leefbaarheid, gezondheid, duurzaamheid en klimaatadaptatie) EN de wens tot verdichting en de bijbehorende parkeeropgave.

3. Versterking van de leefbaarheid en behoud groene ruimte EN de economische structuurversterking.
4. Economische structuurversterking en autobereikbaarheid EN de ambitie om in te zetten op duurzame mobiliteit
5. Versterking van toerisme, vooral langs de kust en in Katwijk aan Zee, EN leefbaarheid en behoud van sociale samenhang in de kern.
6. Behoud sociale cohesie en identiteit van de kernen EN ontwikkeling van nieuwe woonmilieus voor nieuwe doelgroepen.

Onderstaand schema toont dat bij de discussie over bovenstaande dilemma's keuzes maken van groot belang is. Goede oplossingen komen niet voort uit het bundelen van alle belangen, maar juist door scherpe keuzes en innovatieve combinaties. Die combinaties van afwegingen kunnen per gebied verschillen.

s Belegde Broodjes

VERSTEEGH JEANS

3. AMBITIE EN DOELSTELLINGEN

Katwijk wil een sociale, innovatieve en duurzame gemeente zijn. Deze drie pijlers vormen samen de overkoepelende ambitie van deze omgevingsvisie, en zijn daarmee richtinggevend voor toekomstige beleidsvorming. De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving. De drie pijlers van de ambitie zijn daarom vertaald naar ruimtelijke aspecten en nadrukkelijk gericht op versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Vanuit de geformuleerde opgaven en de ambitie om te bouwen aan een sociale, innovatieve en duurzame gemeente zijn zeven doelstellingen geformuleerd.

AMBITIE

Sociale gemeente

Katwijk streeft naar een sociaal leefklimaat waar bewoners zelfredzaam zijn, zich kunnen ontplooiën en waar men zich inzet voor een sociale omgeving. De sociale gemeenschappen binnen de verschillende kernen vormen al eeuwenlang een sterke basis waarop de Katwijkse samenleving is gebouwd. Zij zijn erg waardevol en leveren een belangrijke bijdrage aan een levendige en gezonde gemeente. Het behouden en (door)ontwikkelen van sociale gemeenschappen blijft daarom van vitaal belang.

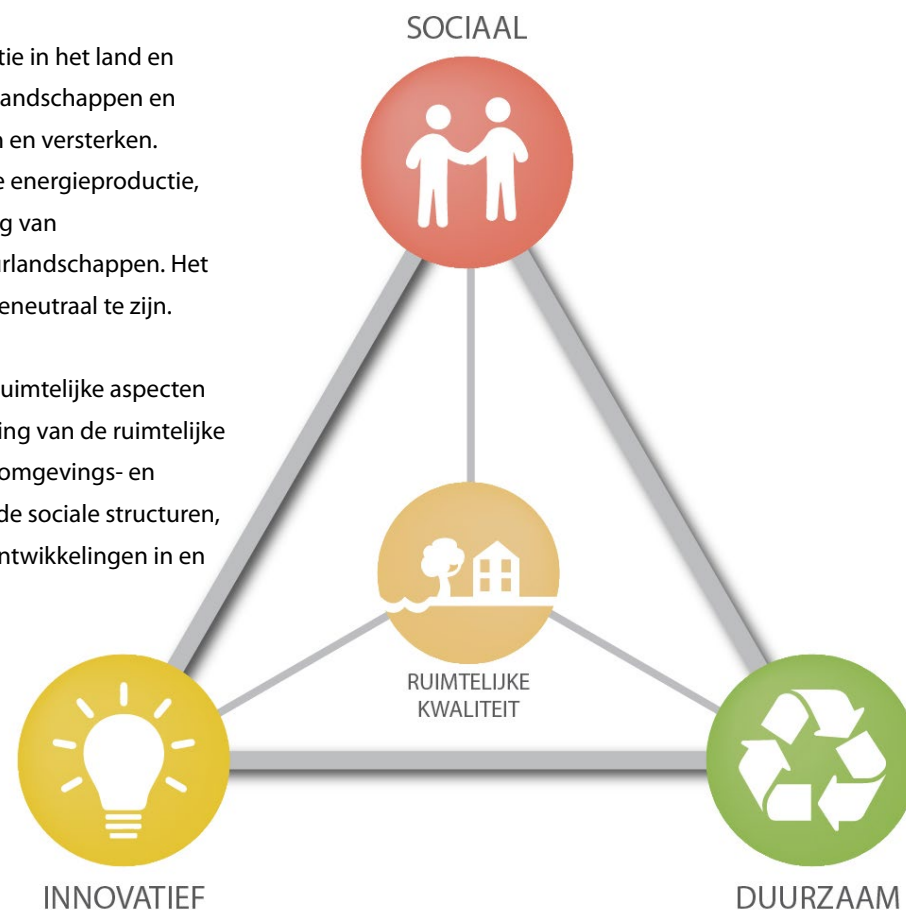
Innovatieve gemeente

Innovatie is van essentieel belang voor het in stand houden van een sterke economische positie in de regio. Katwijk ambieert zijn regionale positie te versterken en wil voorop lopen als het gaat om het toepassen en ontwikkelen van nieuwe concepten binnen zijn economische profiel, in mobiliteit, sociale ontwikkelingen, woningbouw en klimaat. Hierbij wordt gewerkt aan nieuwe samenwerkingsverbanden met nieuwe (regionale) partners om innovatie aan te jagen.

Duurzame gemeente

Katwijk heeft een strategische positie in het land en wil zijn unieke omringende natuurlandschappen en recreatieve kwaliteiten waarborgen en versterken. Katwijk zet daarom in op duurzame energieproductie, circulaire economie en ontwikkeling van klimaatbestendige woon- en natuurlandschappen. Het doel is om in 2050 helemaal energieneutraal te zijn.

Deze drie pijlers zijn vertaald naar ruimtelijke aspecten en nadrukkelijk gericht op versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Want: versterking van de omgevings- en ruimtelijke kwaliteit draagt bij aan de sociale structuren, innovatieve ideeën en duurzame ontwikkelingen in en voor Katwijk.

DOELSTELLINGEN

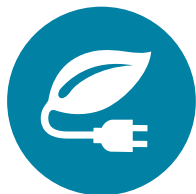

Doelstelling 1. Versterken en innovatiever maken van de economie

Katwijkers moeten zo veel mogelijk in Katwijk kunnen werken. De

bestaande economische sectoren innoveren in rap tempo en nieuwe sectoren zijn gewenst. Katwijk wil inspelen op veranderingen die samenhangen met de verduurzaming en vernieuwing van de economie en toerisme. Katwijk zet in op verbreding van de economie met nieuwe (technologische) sectoren, versterking van de huidige economie (vooral MKB, agribusiness en vrije tijdseconomie) en het verbeteren van het (praktische) opleidingsniveau van haar inwoners, zodat dit aansluit op de vraag vanuit de verschillende economische sectoren.

“Bloemen- en plantenteelt, bouw, detailhandel, handel, recreatie en zorg zijn sterk aanwezig en daar kunnen we versterken. Technologische ontwikkeling en vergroening bieden nieuwe kansen.”

Doelstelling 2. Een energieneutraal en klimaatbestendig Katwijk in 2050

De regio Holland Rijnland heeft de ambitie is om in 2050

energieneutraal te zijn en daarmee bij te dragen aan de nationale en internationale doelstellingen op het gebied van klimaat en energie. De definitie van energieneutraal

die hierbij wordt gehanteerd is: het energieverbruik binnen de regio wordt volledig gedekt door energie uit duurzame energiebronnen of restbronnen, waarvan minstens 80% uit de eigen regio komt. De resterende 20% wordt ingevuld door onder andere restwarmte of geothermie uit de nabijheid van de regio. Daarnaast zet Katwijk in op 30% energiebesparing (10 PJ) ten opzichte van het huidige energiegebruik. Daarmee stoot de regio in 2050 nauwelijks meer CO₂ uit ten behoeve van de energievoorziening.

De energietransitie biedt ook economische kansen (verdienmodellen) bijvoorbeeld via circulaire systemen. Katwijk wil daarnaast anticiperen op de klimaatverandering en klimaatadaptief zijn.

“Meer zonnepanelen en meer elektrische laadpunten, dat is echt de toekomst.”

Doelstelling 3. Versterken en verduurzamen bestaand stedelijk gebied met behoud van groene kwaliteiten

De ontwikkeling van Nieuw Valkenburg is de laatste geplande uitbreiding voor Katwijk. Daarnaast komt de focus te liggen op de bestaande kernen. In bepaalde wijken liggen kansen en mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering, mede gericht op intensivering (meer woningen) en vergroting van het draagvlak van de voorzieningen. Een kwalitatieve (groene) openbare ruimte is het uitgangspunt bij de

binnenstedelijke ontwikkeling. Veel aandacht dient uit te gaan naar het transformeren, aantrekkelijk houden en verduurzamen van de bestaande voorraad.

“Ik wil het liefst dat wat er nu nog aan ruimte is behouden. Het is al zo op en in elkaar en er is geen ruimte voor groei en bloei van struiken en bomen.”

Doelstelling 4. Bouwen aan inclusieve kernen met sterke sociale samenhang

Katwijk wil de vitaliteit van en de sociale samenhang in de kernen

versterken. In elke kern is plek voor iedereen, jong tot oud, ook voor kwetsbare groepen. Buren kennen elkaar en dat blijft zo, ook in de toekomst. Buurten nodigen uit tot ontmoeten. Het is essentieel dat iedere kern een gevarieerd (en betaalbaar)woningaanbod, goede sociaal-maatschappelijke voorzieningen, speelplekken en voldoende winkels heeft. Kortom: de eerste levensbehoeften op loop- en fietsafstand. Het versterken van sociale structuren en maatschappelijke betrokkenheid van inwoners levert daarnaast een bijdrage aan een veilige woonomgeving. Waar nodig zullen extra maatregelen worden genomen om criminaliteit terug te dringen en sociale exclusie te voorkomen.

“We zien graag meer buurtplekken waar mensen met elkaar in contact kunnen komen.”

Doelstelling 5. Kiezen voor duurzame en veilige mobiliteit

Katwijk wil ook in de toekomst goed en duurzaam bereikbaar blijven.

Daarbij is de doelstelling te gaan

voor ontwikkeling van duurzame mobiliteit. Dat wil zeggen goede fiets en wandelroutes, een ov-netwerk en, waar nodig, een adequaat autonetwerk. Elektrisch vervoer (fiets, auto en ov) heeft de toekomst en Katwijk wil dat maximaal faciliteren in haar gemeente.

“Wat dacht je van een randstadrail naar Leiden, dan hoef je niet meer de auto of bus te pakken om naar het station te gaan. Zou een hoop file leed op de ochtend en avond verhelpen.”

Doelstelling 6. Ontwikkelen van een gezonde en veilige gemeente

Een gezonde gemeente heeft gezonde, vitale inwoners, zowel fysiek als mentaal. Zij moeten de

kans en de ruimte krijgen een gezonde levensstijl te ontwikkelen. Het stimuleren van sport, bewegen en ontmoeten is daarbij heel belangrijk. Ook hoogwaardig groen en water in de wijken en goede verbindingen met het buitengebied zijn essentieel.

“Meer beweegtoestellen, die ook een beetje beschut zijn zodat je niet zo in het openbaar aan het sporten bent.”

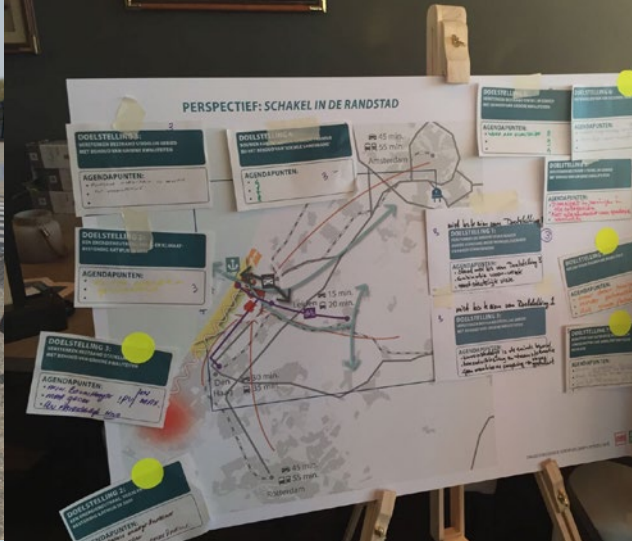
Doelstelling 7. Benutten van Katwijkse historische en landschappelijke kwaliteiten en erfgoed

De kernen langs de Oude Rijn

(Limes) en de geschiedenis van het vormen een sterke cultuurhistorische basis. Ent nieuwe ontwikkelingen op deze basis en versterk ze. Ze kunnen ook van betekenis zijn voor de vrije tijdseconomie.

“Maak de Romeinse cultuur beter zichtbaar!”

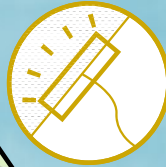

4. DE VISIE

STERKE KUST

FLORERENDE ONDERNEMING

KATWIJKSE KERNEN

GEZONDE EN AANTREKKELIJKE
LEEFOMGEVING

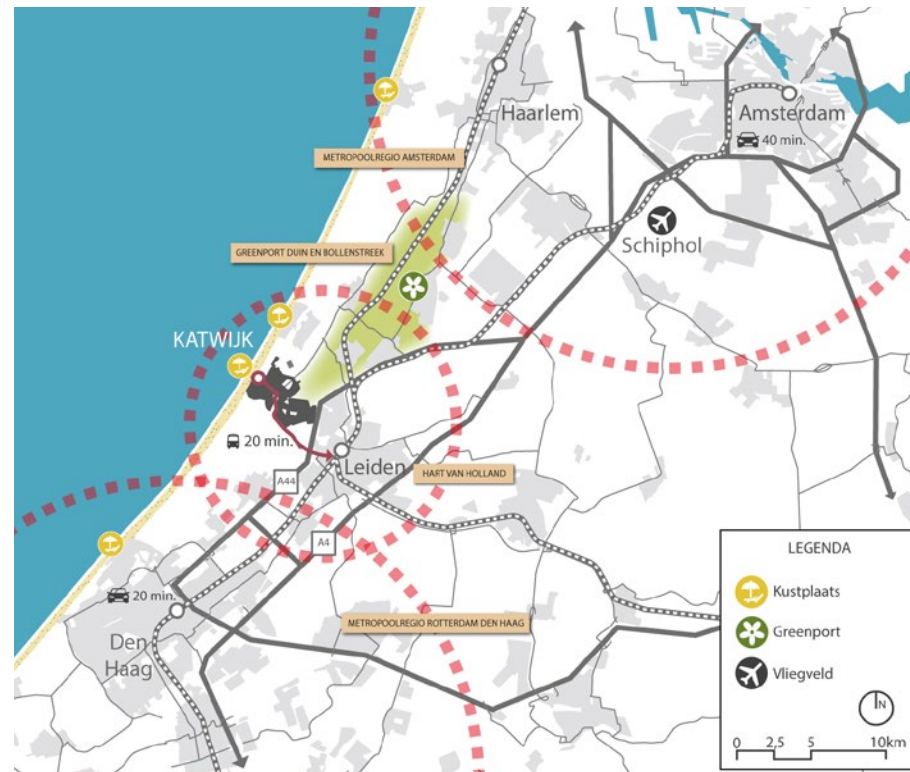
In dit hoofdstuk is de visie voor de toekomst gepresenteerd. Deze start met een deel over de positionering van Katwijk en bestaat vervolgens uit vier ontwikkelstrategieën. Deze strategieën zijn verbeeld in kaartbeelden inclusief hoofdpogaven. Hierin worden de uitspraken, richtlijnen en keuzes van belang voor de toekomst van Katwijk aangeduid. Per hoofdpogave is een aantal concrete acties gedefinieerd. Deze vier ontwikkelstrategieën vormen de basis voor toekomstig omgevingsbeleid.

KATWIJK VITALE PARTNER IN DE REGIO....

Katwijk ligt in de in de luwte van, maar maakt onlosmakelijk onderdeel uit van de Randstad en de regio. Leven in rustige kernen nabij de kust, maar tegelijkertijd in de nabijheid van stedelijke voorzieningen. Dat is haar kracht. Katwijk profileert zich als volwaardig onderdeel van de regio. Op de schaal van de Randstad onderscheidt Katwijk zich in de reeks plaatsen aan de Noord-Hollandse kust als de familiebadplaats bij uitstek: kleinschalig, ingetogen en toegankelijk. Daarnaast is Katwijk met Rijnsburg Noord en Flora Holland volwaardig onderdeel van de Greenport Duin- en Bollenstreek.

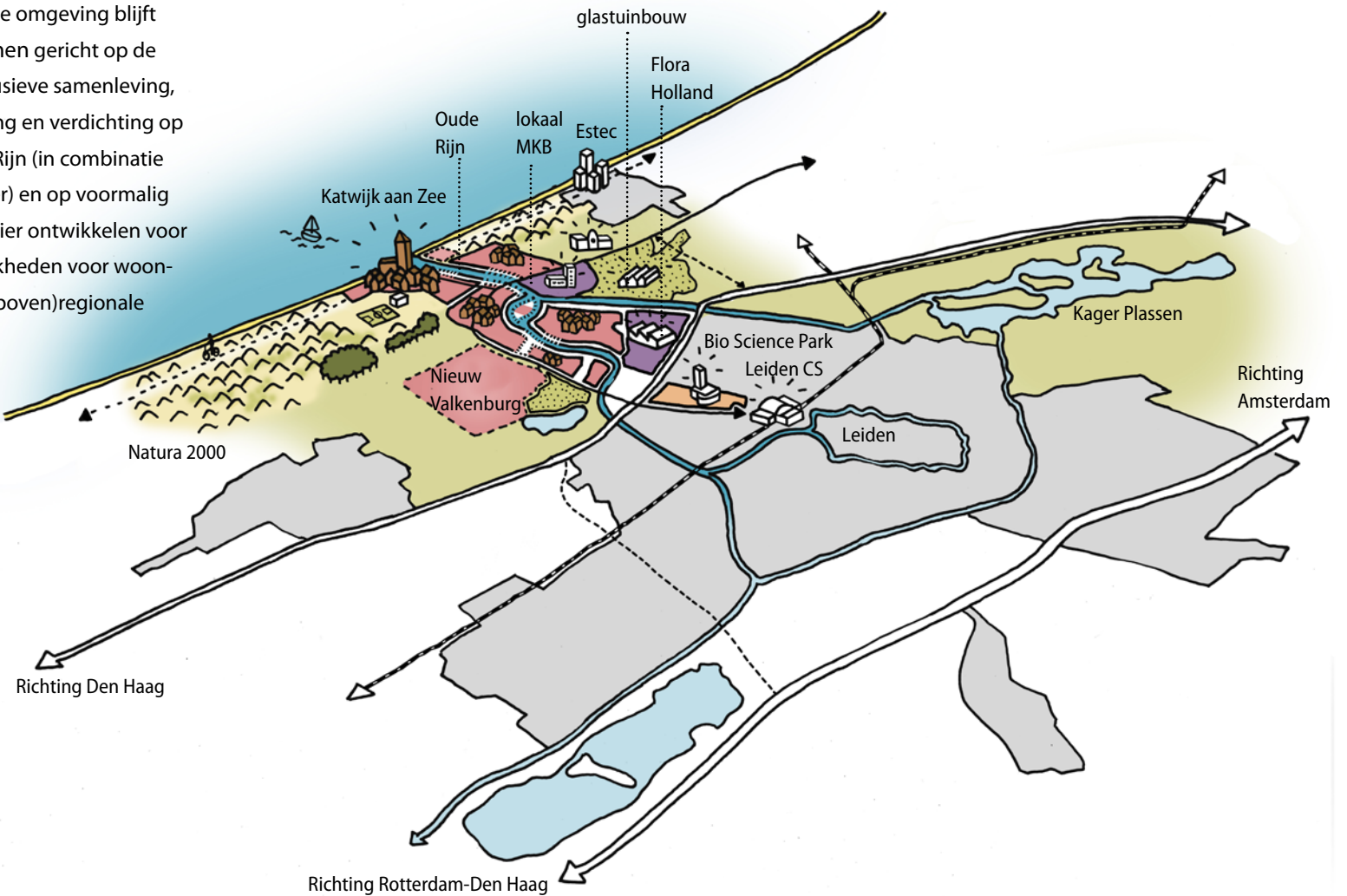
Katwijk heeft de regio veel te bieden: een prachtige kust, unieke landschappen, een florierende sierteelt, ontwikkelruimte op Nieuw Valkenburg en karakteristieke centra zoals Katwijk aan Zee. Omgekeerd profiteert Katwijk van de regionale ligging. Veel Katwijkers werken in de regio en men maakt gebruik van stedelijke voorzieningen en hoger onderwijs in Leiden.

Katwijk wil haar kernkwaliteiten etaleren en kansen benutten op regionaal schaalniveau. Daarom haalt Katwijk de samenwerkingsverbanden aan met de regio. Alle verbindingen moeten optimaal zijn. Uiteraard de duurzame verbindingen met fiets en ov, maar ook de autoverbinding tussen Katwijk en de regio. Katwijk zet in op de Oude Rijn als historische waterlijn die de gemeente verbindt met de regio.

...MAAR DE EIGENHEID BLIJFT BEHOUDEN

Katwijk behoudt haar eigenheid als verzameling van karakteristieke kernen, wat de gemeente onderscheidend maakt ten opzichte van andere (bad)plaatsen in de regio. Het karakter van prettige en luwe woon- en leefplek in een dynamische omgeving blijft behouden. Katwijk bouwt in de kernen gericht op de sociale structuurversterking en inclusieve samenleving, maar ziet ook kansen voor uitbreiding en verdichting op bijzondere plekken: langs de Oude Rijn (in combinatie met openbare plekken aan het water) en op voormalig vliegveld Valkenburg. Katwijk wil hier ontwikkelen voor de eigen behoefte én biedt mogelijkheden voor woon- en werkmilieus die appelleren aan (boven)regionale behoeften.

ONTWIKKELSTRATEGIE 1. STERKE KUST

1. Katwijk versterkt de badplaats Katwijk aan Zee

Katwijk ontwikkelt zich verder als een kwalitatieve familiebadplaats. Met een unieke kwaliteit, namelijk te bereiken per boot en – in de toekomst mogelijk – met een toegang tot zee. Een badplaats met een regionaal bereik. Het zwemwater voor de Katwijkse kust verdient de Blauwe Vlag. Dat kan door maatregelen te nemen in het achterland, waardoor het spuiwater in de Oude Rijn van betere kwaliteit wordt en/of door pieren van de Uitwatering te verlengen, zodat het spuiwater

verder de zee in wordt gevoerd. Rond de Uitwatering zijn ontwikkeling gewenst, gericht op het aantrekkelijk en ruimtelijk toegankelijk maken van het gebied. Er is ruimte voor een eventuele zeejachthaven, stedelijke ontwikkeling, groen en nieuwe horeca. De mogelijke stedelijke ontwikkeling betreft herontwikkeling van bestaande bebouwing en eventuele nieuwe bebouwing ten oosten van het gemaal, waarbij zorgvuldige inpassing in het landschap het uitgangspunt vormt. De Uitwatering leent zich ook voor innovatieve winning

van duurzame energie, hier zijn al mooie concepten voor in ontwikkeling. De ontwikkelingen rond de Uitwatering sluiten mooi aan bij de Boulevard: ook Katwijk aan Zee centrum profiteert mee van bezoekers van de haven. Een goede bereikbaarheid is voorwaardelijk voor deze toeristische ontwikkeling, maar het behoud van de leefbaarheid is een randvoorwaarde. De eventuele aanleg van de Westerbaan kan hierbij een rol in spelen. Zie prioritering in mobiliteitskeuzes (ontwikkelstrategie 4, Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving).

1. Katwijk versterkt de badplaats Katwijk aan Zee

 Duurzame gebiedsontwikkeling Uitwatering met ruimte voor een aantrekkelijke zeejachthaven, duurzame energiewinning, kustversterking, stedelijke ontwikkeling, groen en voorzieningen / onderscheidende horeca.

 Verbeter de zwemwaterkwaliteit.

    Verbeter de bereikbaarheid naar de kust via goede fietsverbindingen, hoogwaardig ov, en nieuwe vervoersconcepten (P&R / terminal op afstand / beachbus e.d.).

 Doorontwikkeling centrum Katwijk aan Zee: verbreed aanbod retail, nieuwe leisure- en horecaconcepten en slechtweervoorzieningen, in samenhang met cultureel historisch erfgoed

 Optimaliseer de recreatieve vaarroute over de Oude Rijn

2. Katwijk versterkt bestaand recreatief aanbod in het binnen- en buitengebied

 Ontwikkel en versterk aantrekkelijke fiets- en wandelroutes in- en naar het buitengebied

    Waarborg een kwalitatief gevarieerd recreatief programma (wandelen, kamperen, water recreatie, uitkijkpunten)

 Verbind Katwijk met de recreatieve hotspots in de regio: arrangementen

 Versterk cultureel aanbod in combinatie met historisch erfgoed *

  Koppel recreatie aan natuurontwikkeling

3. Katwijk zet in op een klimaatbestendige kust

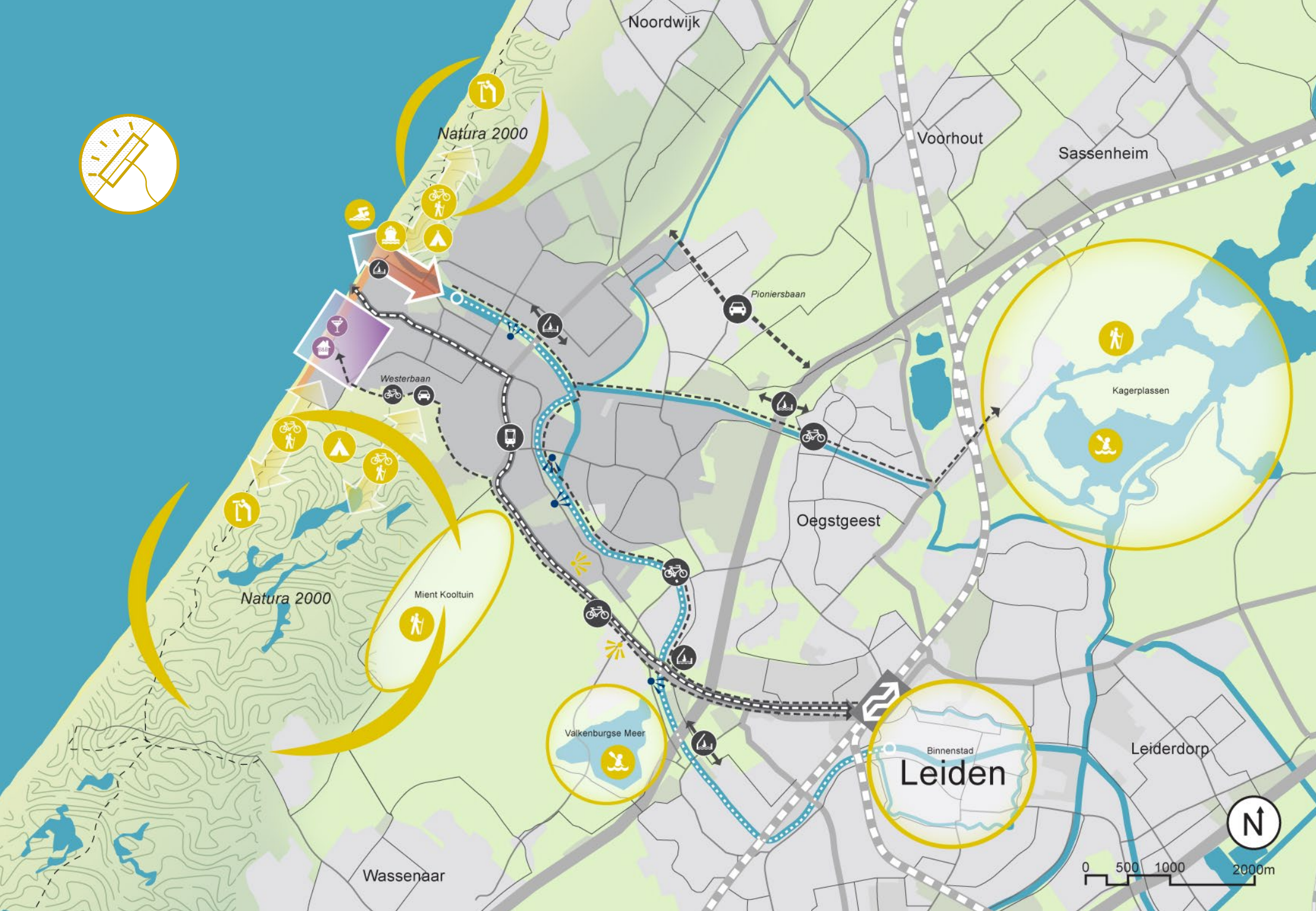
 Sorteer voor op mogelijke kustversterking na 2050 *

4. Katwijk versterkt identiteit en ruimtelijk kwaliteiten: dorpen aan het water

 Maak het duinlandschap zichtbaar in het stedelijk weefsel *

 Ontwikkel aantrekkelijke verblijfsplekken aan de Oude Rijn

 Maak historische routes zichtbaar, toegankelijk en beleefbaar

2. Katwijk versterkt bestaand recreatief aanbod in binnen- en buitengebied

Een dagje strand is goed te combineren met een andere activiteit, zowel in Katwijk als in de regio. Bijvoorbeeld een middag shoppen in Leiden of een boottocht over de Oude Rijn via Leiden naar de Kagerplassen. Maar ook in Katwijk zelf is voor iedereen iets te doen. Er is een breed aanbod aan activiteiten en verblijfsvoorzieningen, in het centrum en in het buitengebied: van natuurbeleving in de duinen tot slechtweervoorzieningen, zoals een museumbezoek, in de oude dorpskernen. De ontwikkeling van de Mient Kooltuin is ook voor de regio van belang als recreatieve, ecologische en hydrologische bufferzone tussen Nieuw Valkenburg en de duinen.

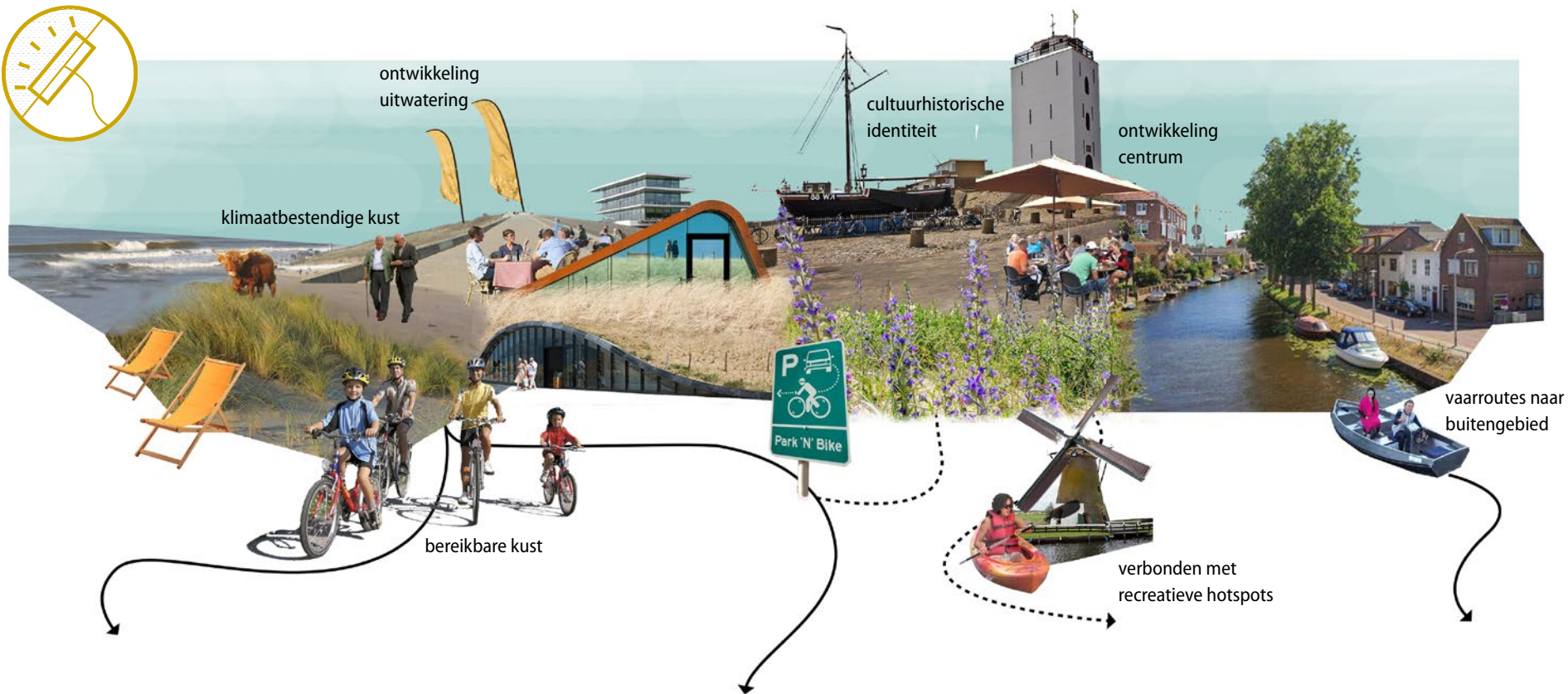
Mooie fiets- en wandelroutes zorgen voor een goede verbinding tussen Katwijk en de hotspots in de regio. Sporen van het rijke verleden van de Katwijkse kernen zijn terug te vinden in verhalen, gebouwen, objecten, het landschap en onder de grond. Dit erfgoed wordt slim gekoppeld aan toeristische doelen.

3. Katwijk zet in op klimaatbestendige kust

Het Kustwerk Katwijk is klaar; er ligt een prachtig nieuw duingebied met geïntegreerde parkeergarage. De volgende kustversterking is mogelijk noodzakelijk na 2050. Het lijkt ver weg, maar toch is het belangrijk nu al na te denken over hoe Katwijk zich kan blijven beschermen tegen zeespiegelstijging en hoe de badplaats Katwijk er in de toekomst uit ziet.

4. Katwijk versterkt identiteit en ruimtelijke kwaliteiten: kernen aan het water

Katwijk ligt aan het water. Vanaf het binnenrijden van Katwijk aan Zee zal de kust al beleefbaar worden gemaakt: beplanting, bestrating, alles dient er op te wijzen dat men de kust nadert. De Oude Rijn, tevens onderdeel van de Limes, wordt zichtbaarder gemaakt. De Oude Rijn speelt een belangrijke rol in de historie van de kernen. Door aan de oevers van de Oude Rijn aantrekkelijke, openbare kades te maken, wordt deze beter beleefbaar. Ook andere historische lijnen worden herkenbare routes met bezienswaardigheden, zitgelegenheden en goede bewegwijzering.

“Zorg dat Katwijk een familiebadplaats blijft.”

“Maak uitdagende plekken voor kinderen, geef ze de ruimte om buiten te spelen.”

“Meer vaargelegenheid rondom Katwijk: zeehaven, faciliteiten voor surfers op het strand en meer gezellige winkels.”

“Knap de Rijnmond op: meer groen en bomen, een wandelpark langs de watering tussen de schapen.”

ONTWIKKELSTRATEGIE 2. FLORERENDE ONDERNEMING

1. Vernieuwing van de bedrijvigheid

De snelle, innovatieve ontwikkelingen binnen de economie vragen van bedrijven aanpassingsvermogen. Nieuwe technologieën zorgen voor nieuwe bedrijfssectoren. Maar ook voor vernieuwing binnen bestaande bedrijfssectoren. Om de concurrentiepositie te kunnen behouden is het zaak voor bedrijven om mee te gaan in innovatieve ontwikkelingen. Door samenwerking en het aangaan van verbindingen met kennisclusters (bijvoorbeeld in Leiden Bio Science Park en Space Centre ESTEC) kan innovatie worden versneld. Binnen het regioverband 071 wordt samengewerkt om de uitwisseling tussen bedrijfsleven en onderwijs

te stimuleren. Voor de gemeente is er de rol om planologische ruimte te bieden en bij te dragen aan het leggen van verbindingen tussen de kennisinstellingen en de markt (triple helix samenwerking). Ook kan de gemeente (al dan niet in regionaal verband) aansturen op samenwerking tussen bedrijven onderling. Nauw verbonden met innovatie is circulaire economie. Dit houdt in het maximaal toepassen van hergebruik van producten en grondstoffen en het zo min vernietigen van waarde. Innovatie is een middel om bedrijfsprocessen op deze wijze te verduurzamen. Maar ook door samenwerking kunnen bedrijfsprocessen – lokaal of regionaal - aan elkaar worden gekoppeld,

waardoor deze meer circulair en duurzaam worden ingericht. Katwijk is energieneutraal in 2050. Dat betekent eigen opgewekte energie en warmte. Enerzijds is dit een duurzaamheidsambitie (zie ontwikkelstrategie 4), anderzijds biedt dit ook kansen voor nieuwe economische verdienmodellen, bijvoorbeeld in de vorm van Blue energie en Smart polder Katwijk. Katwijk biedt ruimte voor dit soort experimenten. Ook in de samenwerking met haar 'waterpartners' Dunea en HHRijnland ziet Katwijk kansen voor nieuwe oplossingen voor het opwekken van energie en het leveren van warmte en koude, dat kan middels huidige waterleidingen en locaties zoals het Valkenburgse Meer.

1. Vernieuwing van de bedrijvigheid

 Versterk de relaties tussen onderwijs – bedrijfsleven – overheid *

 Ontwikkel economische as: samenwerkingsverbanden tussen Leiden Bio Science Center en de Katwijkse bedrijvensector (MKB, innovatieve sierteeltsector, FloraHolland)

 Zet in op duurzame energie opwekking als business case

2. Katwijk werkt aan de Greenport en toerisme

 Beschouw FloraHolland als cruciaal onderdeel van de economische structuur. Biedt ruimte voor vernieuwing van activiteiten.

 Bied ruimte aan innovaties in de sierteeltsector (Greenport) (bedrijfseconomisch, circulair, afkoppelen van gas/WKK), zowel in Rijnsburg-Noord als Zijlhoek.

 Doorontwikkeling centrum Katwijk aan Zee: verbreed aanbod retail, nieuwe leisure- en horeconconcepten en slechtweervoorzieningen, in samenhang met cultureel historisch erfgoed

 Ontwikkel de Pioniersbaan.

3. Katwijk biedt ruimte aan nieuwe economische ontwikkelingen

 Ontwikkel een specialistisch centrum voor hoogwaardige werkgelegenheid in Valkenburg (aansluitend bij kennis economie)

 Stimuleer startende bedrijven *

4. Katwijk zoekt aansluiting in opleidingsniveau - werkgelegenheid

 Leg na nadruk op praktijkonderwijs gericht op de kansrijke sectoren / waar de behoefte ligt. *

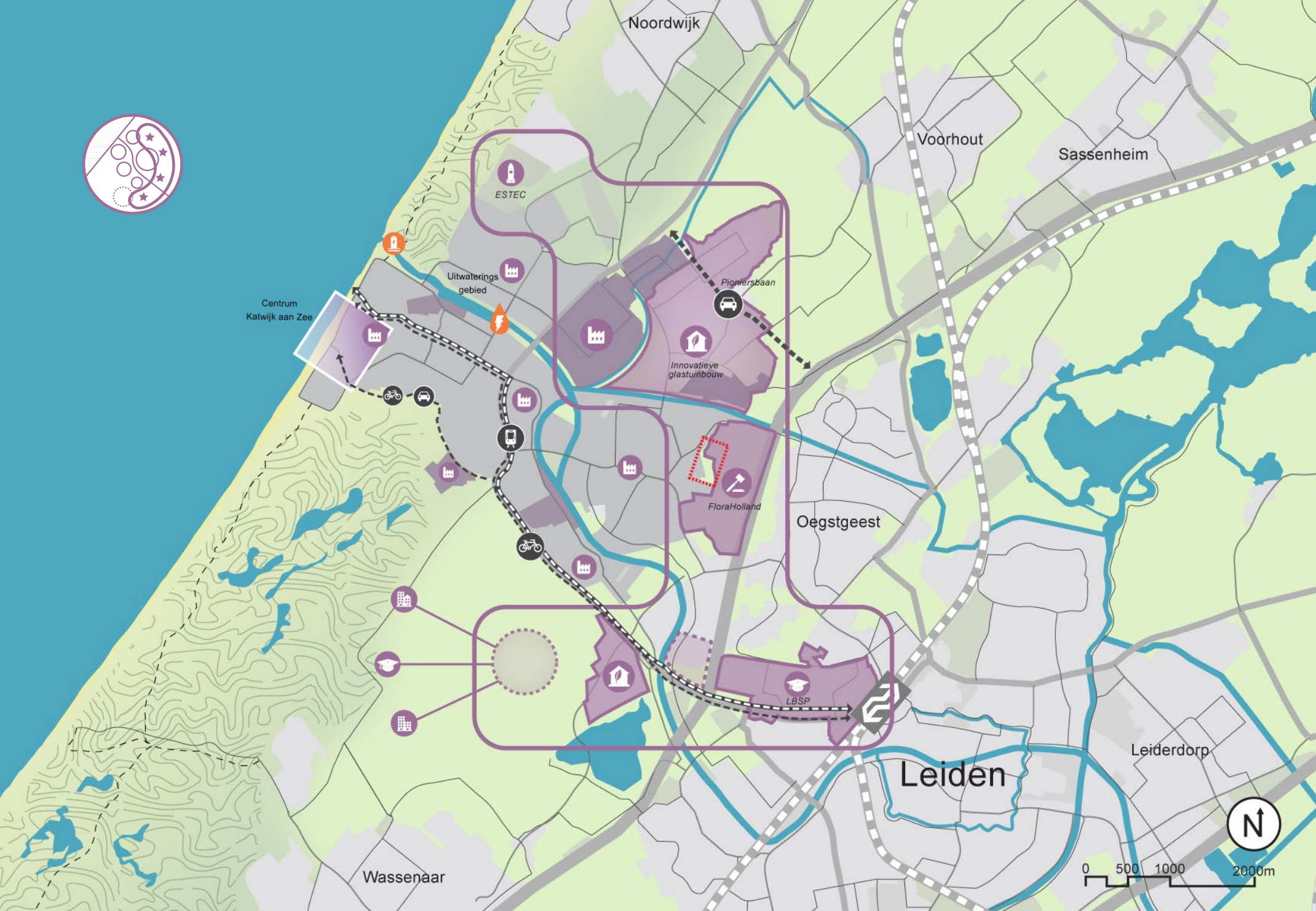
 Zorg dat opleidingsniveau aansluit bij (nieuwe) type werkgelegenheid *

 Investeer in nieuwe mobiliteitsvormen als voorwaarde voor (kennis-) economie in de kernen

5. Katwijk zet in op vitale en passende werklocaties

 Geef ruimte aan het MKB in de dorpen, zowel op bedrijventerreinen als in de woongebieden (indien niet overlast veroorzakend)

 Ontwikkellocatie: strategisch reserveren voor toekomstige bedrijvigheid

Noordwijk

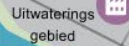
Voorhout

Sassenheim

Centrum
Katwijk aan Zee

ESTEC

Uitwaterings
gebied

Pioniersbaan

Innovatieve
glastuinbouw

FloraHolland

Oegstgeest

Wassenaar

LBSP

Leiden

Leiderdorp

0 500 1000 2000m

2. Katwijk werkt aan de Greenport en toerisme

Specifieke sectoren die belangrijk zijn voor Katwijk en waarin innovatie belangrijk is voor functioneren op langere termijn, zijn toerisme en de sierteeltsector. Beide sectoren zijn beeldbepalend voor de gemeente.

De toerisme sector staat voor de ambitie om jaarlijks 5% te groeien. Behalve marketing en regionale samenwerking, vraagt dit om doorontwikkeling van het aanbod. Het gaat dan om uitbreiding van het aantal bedden, maar ook om nieuwe recreatieve infrastructuur en het beter benutten van bestaande parels als de Limes en het Valkenburgse meer.

De sierteelt sector – de grootste werkgelegenheidsverschaffer binnen Katwijk - staat voor de opgave om mee te kunnen blijven bewegen met (inter-)nationale marktontwikkelingen. Hiervoor is versterking van de sector noodzakelijk, die zal worden bepaald door het innoverende vermogen van de bedrijven. Denk bijvoorbeeld aan innovaties in de bedrijfseconomische sfeer, circulair, afkoppelen van gas/WKK, zowel op Flora Holland als in Rijnsburg-Noord en de Zijlhoek. De doorontwikkeling van Flora Holland zal met name samenhangen met innovatie en digitalisering van de logistieke en draaischijffunctie. De Greenport gerelateerde bedrijvigheid –die sterk leunt op een goede bereikbaarheid voor auto en vrachtverkeer - zijn aan de noord- en oostzijde van de gemeente geconcentreerd. Nu leunt de ontsluiting van die gebieden sterk op de N206, die juist aan de zuidzijde

ligt en het stedelijk gebied doorsnijdt. Een noordelijke verbinding -de Pioniersbaan- is een belangrijke nieuwe verbinding om het gebied Rijnsburg-Noord leefbaar én economisch vitaal te houden.

3. Katwijk biedt ruimte aan nieuwe economische ontwikkelingen

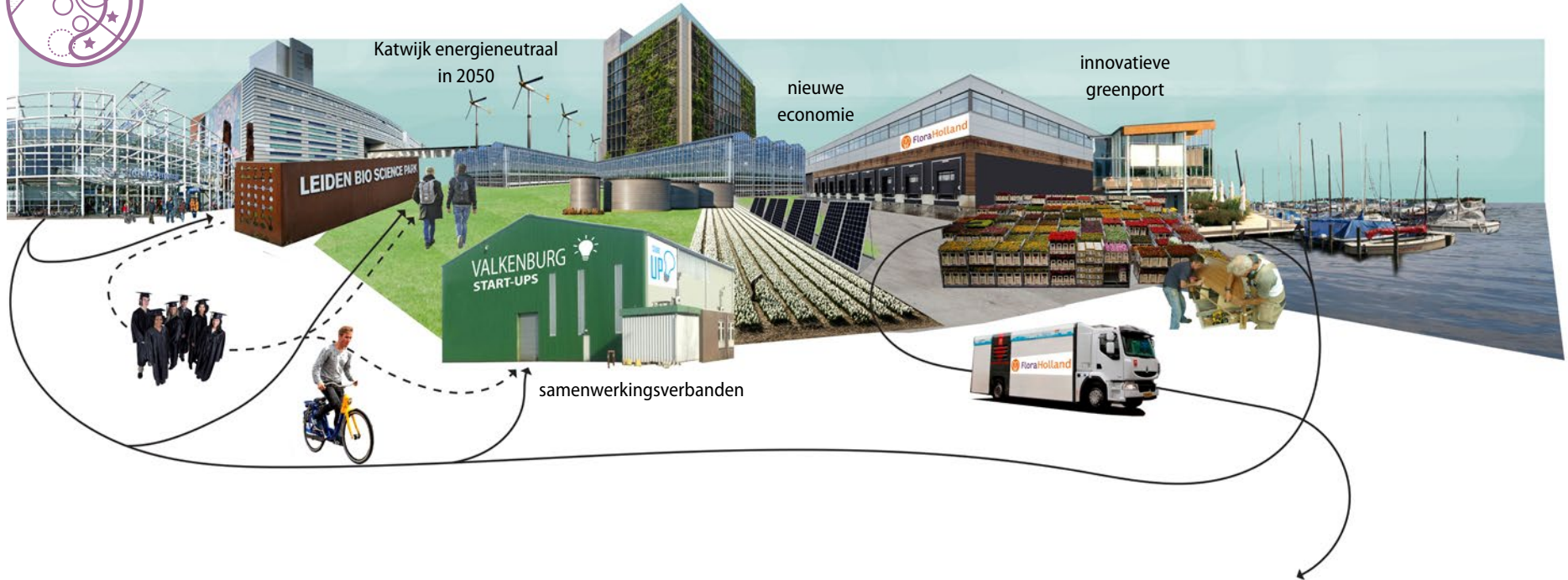
Vernieuwing van de bedrijvigheid vindt ook plaats door het aantrekken van bedrijvigheid en /of te sturen op clusterontwikkeling. Specifieke locatieontwikkeling kan een vliegwiel zijn voor clustervorming. De ontwikkeling van hoogwaardige technologische bedrijvigheid op Valkenburg is hiervan een voorbeeld: het zet in op het versterken van het ondernemersklimaat door het aantrekken van start-ups en spin-offs. Naar verwachting groeien bedrijven die zich vestigen in Valkenburg en zich toeleggen op hoogwaardige technologische ontwikkelingen sneller door de directe nabijheid van kennis uit onderzoek van bijvoorbeeld TU Delft, TNO, ESA-ESTEC, de Universiteit Leiden en InHolland. Diverse onderzoeken en haalbaarheidsstudies beschrijven dat dit soort bedrijvigheid op Valkenburg een positieve impuls levert aan de regionale economie en werkgelegenheid in Zuid-Holland. Dit is een zeer kansrijke ontwikkeling als het gaat om de vernieuwing van de bedrijvigheid in Katwijk, aangezien deze nieuwe industrie een enorme groeipotentie heeft.

4. Katwijk zoekt aansluiting in opleidingsniveau - werkgelegenheid

Katwijk en Katwijkers zijn sterk in praktisch werk: van de visserij in het verleden tot de huidige werkgelegenheid in de Greenport, maakindustrie en ambachtelijke sector. Dit is een kracht. De opgave is om te zorgen dat er voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig is en blijft. Ontwikkelingen in de markt, zoals automatisering en digitalisering, maken dat het bestaande (praktijk) werk steeds innovatiever en kennisintensiever wordt. Dit stelt hogere eisen aan het personeel, dat zal moeten 'meegroeiën' met de behoeften vanuit de praktijk: nog steeds praktisch, maar wel innovatiever en technischer. Dit geldt met name voor MKB- sectoren, o.a. de sierteelt en de maakindustrie.

Naast ervoor zorgen dat werknemers specifieke kwalificaties ontwikkelen, is er de opgave om het overall opleidingsniveau van de inwoners stapsgewijs te verhogen. Jongeren zullen zoveel mogelijk gestimuleerd moeten worden om stappen te zetten in hun 'onderwijs-carrière'. Het gaat dan niet alleen om hoger onderwijs, maar ook om praktijkgericht VMBO en onderwijs op MBO niveau.

Het zorgen voor de juiste kwalificaties van werknemers is een opgave voor zowel scholen als bedrijven. Afstemming tussen de behoefte van de markt en de curricula van het onderwijs is hierbij wenselijk.

“Bloemen- en plantenteelt zijn in Katwijk van oudsher sterk vertegenwoordigd. Die sector kan verder versterkt worden.

Technologische ontwikkeling biedt nieuwe kansen.”

“Naast duurzaamheid is het van belang dat ondernemers die zich in Katwijk vestigen voordelen zien ten opzichte van het vestigen in buurplaatsen/gemeenten. Bijvoorbeeld doordat de gemeente extra begeleiding of andere voordelen aanbiedt.”

“Maak het winkelaanbod divers. Stimuleer innovatie in het winkelgebied door bijvoorbeeld pop-up store concepten.”

Bedrijven dragen de verantwoordelijkheid om hun personeel die scholing aan te bieden waardoor ze mee kunnen groeien in de ontwikkeling van het bedrijf. Samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven ligt voor de hand: bedrijven kunnen afnemer worden van het onderwijsaanbod van scholen. Wanneer door bedrijven gezamenlijk een behoefte aan aanbod kan worden geformuleerd, wordt het interessanter voor scholen om hun aanbod hierop te ontwikkelen. Scholen hebben bedrijven nodig voor de ontwikkeling van hun curriculum en voor leerwerkplaatsen voor leerlingen. De gemeente kan een faciliterende rol spelen in het ontwikkelen van netwerken waarin bedrijfsleven en scholen elkaar kunnen vinden. Voor zover dat niet al gebeurt. Daarnaast is het van belang dat de onderwijsinstellingen zowel binnen en buiten Katwijk bereikbaar zijn voor leerlingen en studenten, per fiets en openbaar vervoer.

5. Katwijk zet in op vitale en passende werklocaties

Aantrekkelijke en vitale werklocaties zijn van directe invloed op het vestigingsklimaat in Katwijk. Zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven. Het gaat er om dat bedrijventerreinen schoon, heel en veilig zijn. Dat ze een herkenbaar profiel hebben voor de bedrijvigheid die er gevestigd is. En dat ze de gelegenheid bieden om clusterontwikkeling van bedrijvigheid te faciliteren. Clusterontwikkeling van bedrijvigheid in bepaalde sectoren - bijvoorbeeld de sierteelt - oefent aantrekkingskracht uit op andere bedrijven. Passende bedrijfsomgevingen voor met name dragende sectoren zijn cruciaal, zodat dat deze kunnen meebewegen met de ontwikkelingen in de (internationale) markt en zich naar gelang de behoefte kunnen ontwikkelen.

Tegelijkertijd moet het aanbod van bedrijvenlocaties toegesneden zijn op de diverse behoeften aan werkmilieus van bedrijven.

Katwijk geeft ook in de toekomst voldoende ruimte aan ondernemers, zowel op bedrijventerreinen als in de woongebieden. Die ruimte is zowel fysiek als planologisch: flexibiliteit in bestemmingen en meer ruimte voor werken in de woonwijken, bijvoorbeeld door beschikbaar stellen van leegstaand vastgoed. Daarbij maakt Katwijk het voor ondernemers, en met name starters, aantrekkelijk zich hier te vestigen. Verouderde bedrijventerreinen zullen stapsgewijs transformeren naar gemengde woon-werkgebieden. Bied ruimte voor het MKB in het algemeen en starters in het bijzonder.

Het (her)ontwikkelen van locaties en thematisch profileren van locaties draagt bij aan de vitaliteit van de werkmilieus en de aantrekkingskracht op bedrijven. Voor de bedrijvenlocaties wordt in 071-verband een visie uitgewerkt voor de Leidse regio.

ONTWIKKELSTRATEGIE 3. KATWIJKSE KERNEN

1. Katwijk ontwikkelt toekomstgerichte, levensloopbestendige kernen

Elke kern heeft een compleet en gedifferentieerd woningaanbod voor alle inwoners; mensen moeten in hun eigen omgeving kunnen opgroeien en er oud kunnen worden. Het basisvoorzieningenniveau (scholen, zorg, winkels) is in elke kern op orde. Maatschappelijke voorzieningen zoals sport, speelplekken, onderwijs en zorg liggen dicht bij elkaar en zijn voor alle inwoners van de kern op loopafstand te bereiken, en zijn ook toegankelijk voor inwoners met een beperking.

Katwijk zet in op verdichting en kwaliteitsverbetering van de kernen, maar ook op versterking en behoud van groene kwaliteiten. Dit is per gebied anders en vraagt om maatwerk. De gemeente faciliteert technologische ontwikkelingen zoals online zorg, domotica en Buurtwhatsapp waardoor onder meer de burgerparticipatie kan worden vergroot.

Tevens waarborgt de gemeente voldoende ruimte voor het bloeiende verenigingsleven (feestzalen, verenigingsgebouwen, etc.). Bij concurrerende claims om de ruimte, kiest Katwijk in de kernen voor de leefbaarheid (groen, sport, bewegen, voetgangers en fietsers) en niet voor ruimte voor (geparkeerde) auto's.

1. Katwijk ontwikkelt toekomstgerichte, levensloopbestendige dorpen

 Zet in op verdichting en kwaliteitsverbetering van de dorpen met behoud van groene kwaliteiten. Bij concurrerende claims om de ruimte, kies voor groen en niet voor ruimte voor (geparkeerde) auto's. *

 Bouw voor de gezinsverdunding en vergrijzing *

    Zorg voor compleet basisvoorzieningenniveau in de dorpen

 Cluster sport, spelen, onderwijs, zorg en andere maatschappelijke voorzieningen

 Zorg voor een divers woningaanbod in ieder dorp

 Faciliteer technologische ontwikkelingen *

2. Katwijk benut de diversiteit van de dorpen

 Versterk de (onderscheidende) ruimtelijke kwaliteiten van de woonomgeving van iedere kern

 Ontwikkel aantrekkelijke wandel en fietsroutes die de dorpen met elkaar verbinden

 Zorg voor functiemenging op buurtniveau *

3. Katwijk ontwikkelt de Oude Rijn als aantrekkelijke groenblauwe identiteitsdrager

 Ontwikkel onderscheidende woonmilieus (transformatiegebieden) langs de Oude Rijn

 Creëer aantrekkelijke voorkanten en openbare, doorlopende routes langs het water

 Koppel nieuw programma aan de Oude Rijn om de belevingswaarde van het water te vergroten *

4. Katwijk ontwikkelt een nieuwe kern

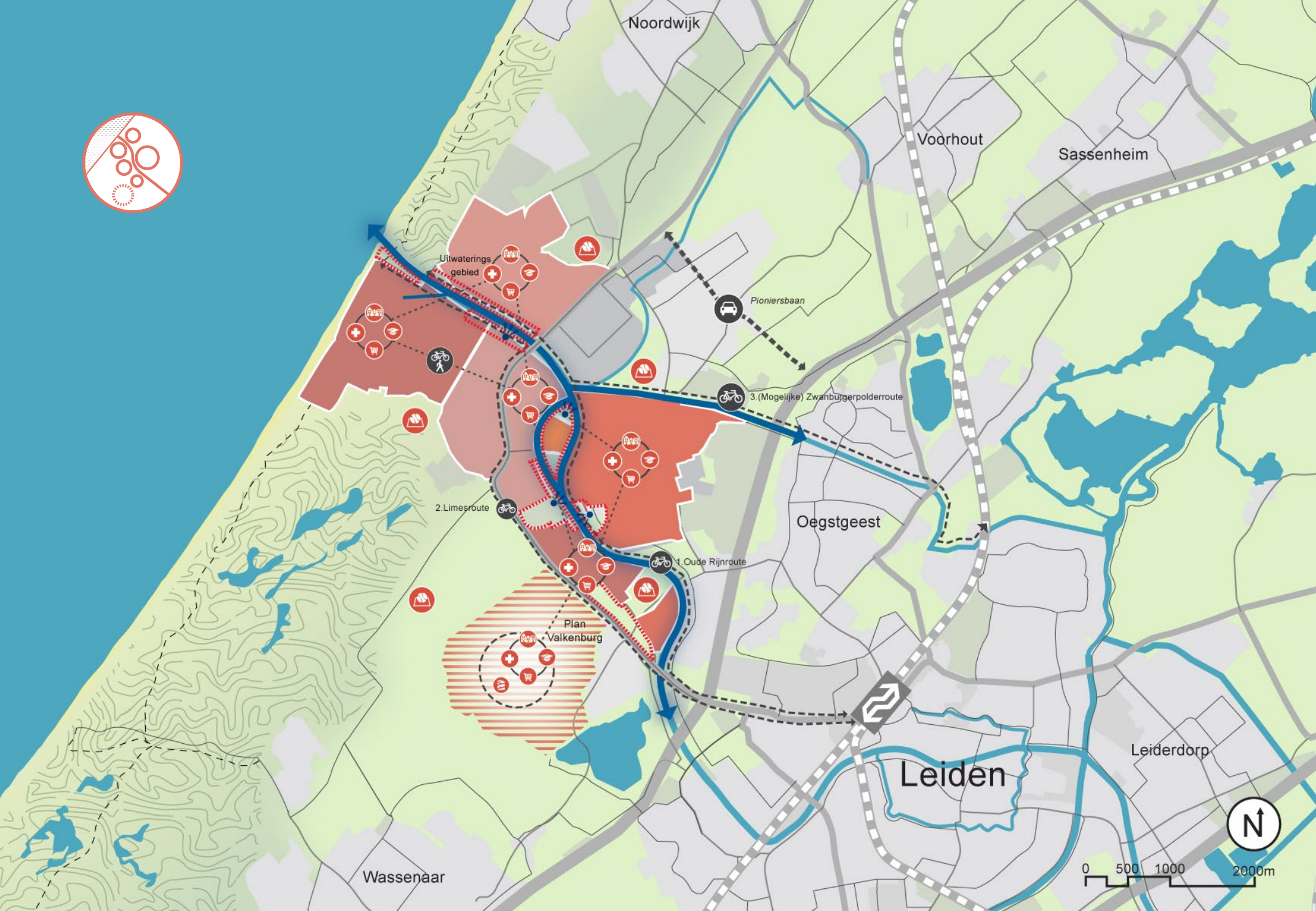
 Ontwikkel locatie Valkenburg voor de regionale markt (70%) en Katwijkse markt (30%)

 Zet in op een onderscheidend woonmilieu, dé woonwijk van de toekomst! *

 Verbind Nieuw Valkenburg met Leiden en de rest van Katwijk middels snelle fietsroutes

 Zie Valkenburg als zesde kern met eigen basisvoorzieningen. Voor andere, grotere voorzieningen zijn bewoners aangewezen op de andere dorpen van Katwijk

 Maak onderscheidende voorzieningen, bijvoorbeeld leisure en cultuur, die een rol kunnen spelen voor heel Katwijk én de regio.

2. Katwijk benut de diversiteit van de kernen

Een aantrekkelijk, onderscheidend woon- en leefklimaat is een belangrijke drager voor het vestigingsklimaat van Katwijk. Katwijk is een verzameling van diverse kernen, met allemaal een eigen ontstaansgeschiedenis en identiteit. Koester die, deze kwaliteit is kenmerkend, versterk en benut deze. De diversiteit zit in de bewoners, maar ook in bijvoorbeeld de openbare ruimte, de architectuur en in festiviteiten. Maak hierbij gebruik van de verschillende historische kenmerken, de kwaliteiten van de ondergrond en het culturele erfgoed. Archeologische monumenten kunnen worden benut als open ruimte; zorg voor dubbelbenutting van archeologische monumenten door deze in te passen als groene en/of recreatieve ruimte.

Werknemers en werkgevers hebben belang bij een aantrekkelijke woonomgeving en een goed voorzieningenniveau. Een strategie om nieuwe bedrijven aan de gemeente te binden is om hoger opgeleiden aan de gemeente te binden door middel van aantrekkelijke woonmilieus (bestaande en nieuwe). Bedrijven vestigen zich waar potentieel aan hoogwaardige arbeid aanwezig is. Leiden heeft het profiel van een hoogwaardige beroepsbevolking. Katwijk sluit hier bij aan met voldoende aantrekkelijke en gevarieerde woonmilieus om (nieuwe) werknemers te accommoderen. In de programmering van woningbouw worden daarom ook onderscheidende

(top)woonmilieus opgenomen. Op buurtniveau zijn alle functies aanwezig (denk aan scholen, winkels en zorg), maar als een bepaalde functie er niet is, kun je terecht in een naastgelegen buurt of kern: de kernen zijn onderling met elkaar verbonden door aantrekkelijke wandel- en fietsroutes.

3. Katwijk ontwikkelt Oude Rijn als aantrekkelijke groenblauwe identiteitsdrager

Katwijk ontwikkelt een gezicht naar de Oude Rijn. De verouderde bedrijventerreinen langs de oevers worden getransformeerd naar meer gemengde plekken met bijzondere woningen. Langs het water liggen openbare, doorlopende routes en zijn veel openbare plekken met steigers en hier en daar een café of botenverhuur om het water meer beleefbaar te maken!

4. Katwijk ontwikkelt een nieuwe kern

Nieuw Valkenburg wordt een nieuwe, zesde kern voor Katwijk, met eigen basisvoorzieningen. Voor grotere voorzieningen zijn bewoners aangewezen op de andere kernen in Katwijk en omgeving. In Nieuw Valkenburg is plek voor bijzonder programma, bijvoorbeeld leisure en cultuur, met een bereik van heel Katwijk én de regio. Nieuw Valkenburg is dé woonwijk van de toekomst. Locatie Valkenburg gaat voor de kwalificatie 'excellent' in de BREEAM-certificering (een onafhankelijk keurmerk om duurzame ontwikkeling in de gebouwde omgeving te stimuleren).

Nieuw Valkenburg biedt straks onderscheidende en duurzame woonmilieus, bijzondere woonvormen en ruimte voor experiment. Het zijn de pioniers die een aantrekkelijke omgeving creëren en nieuwe groepen aantrekken. Voor Katwijkers en voor nieuwe Katwijkers uit de regio. Natuurlijk is de nieuwe woonwijk via snelle fietsroutes en goed openbaar vervoer verbonden met Katwijk en de regio.

Tevens biedt de ontwikkeling van Valkenburg de kans om Katwijk (en de regio) beter aan te sluiten op de grote en waardevolle landschappen: nieuwe recreatieve en ecologische verbindingen tussen Oude Rijn, polder, Nationaal Park de Hollandse Duinen en het Valkenburgse Meer.

Bij de ontwikkeling van de nieuwe wijk is aandacht voor de opbouw en de kwaliteiten van de bodem. De ondergrond – van archeologie tot waterhuishouding – wordt als uitgangspunt genomen voor planvorming.

ONTWIKKELSTRATEGIE 3. KATWIJKSE KERNEN

van jong tot oud:
levensloopbestendige
kernen

diverse kernen

kernen verbonden met fiets-,
wandel- en vaarrouters

openbare
oevers aan de
Oude Rijn

LIMES ROUTE

“Maak een ondergrondsafvalstelsel in heel Katwijk, zo komen mensen hun huizen uit om even naar de bakken te lopen en spreken ze de burens ook nog eens gezellig!”

“Bewaar en bewaak de eigen dorpscultuur en geschiedenis van Katwijk.”

ONTWIKKELSTRATEGIE 4. GEZONDE EN AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING

1. Katwijk stimuleert bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte

Bewegen en ontmoeten (sociale cohesie) zijn gezond en belangrijk voor jong en oud. De openbare ruimte gaat uitnodigen tot bewegen en ontmoeting. Dat kan door aantrekkelijke sport-, speel- en ontmoetingsplekken te maken en door centraal in de kernen plekken van ontmoeten te creëren (publiek en/of privaat; in de buitenruimte en/of in gebouwen). In compacte wijken en bij verdichtingsopgaven moet daar net zo goed plek voor zijn als in de ruimer opgezette buurten. De Oude Rijn wordt veel beter zichtbaar door openbare plekken aan het water te creëren waar het prettig verblijven is die uitnodigen om naartoe te gaan.

2. Katwijk zet in op kwalitatieve en duurzame mobiliteit

Katwijk maakt nadrukkelijk de keuze voor duurzame mobiliteit: het wandel- en fietsnetwerk en (hoogwaardig) openbaar vervoer krijgen prioriteit. Inwoners en bezoekers van Katwijk moeten een volwaardig alternatief hebben voor de auto: de gezonde keuze moet de makkelijkste keuze zijn. Met de prioritering in mobiliteit wordt de volgorde in keuzes voor duurzame mobiliteit toegelicht (zie kaarten). Het begint bij een goed netwerk van wandel- en fietspaden tussen de kernen in en naar het buitengebied. In de directe omgeving van Katwijk is het prachtig fietsen. Leiden is op fietsafstand, te bereiken via aantrekkelijke,

autoluwe routes. Ook met hoogwaardig openbaar vervoer, en op termijn een innovatieve openbaar vervoerverbinding- om de aansluiting te maken op het landelijk spoorwegennetwerk- is Katwijk optimaal bereikbaar. Het openbaar vervoer biedt een goed alternatief voor de auto. De routes naar haltes zijn comfortabel en aantrekkelijk om te lopen. Stoepen en de bushaltes zijn toegankelijk voor rolstoelen, kinderwagens en rollators. De autobereikbaarheid van de luwe woonwijken blijft uiteraard eveneens van belang, maar de woonwijken worden autoluw ingericht, de auto is daar te gast. Hierbij worden nieuwe duurzame alternatieven, waaronder elektrisch autorijden, aangemoedigd door het verder ontwikkelen van laadinfrastructuur. Natuurlijk blijven de economisch kerngebieden ook per auto goed bereikbaar.

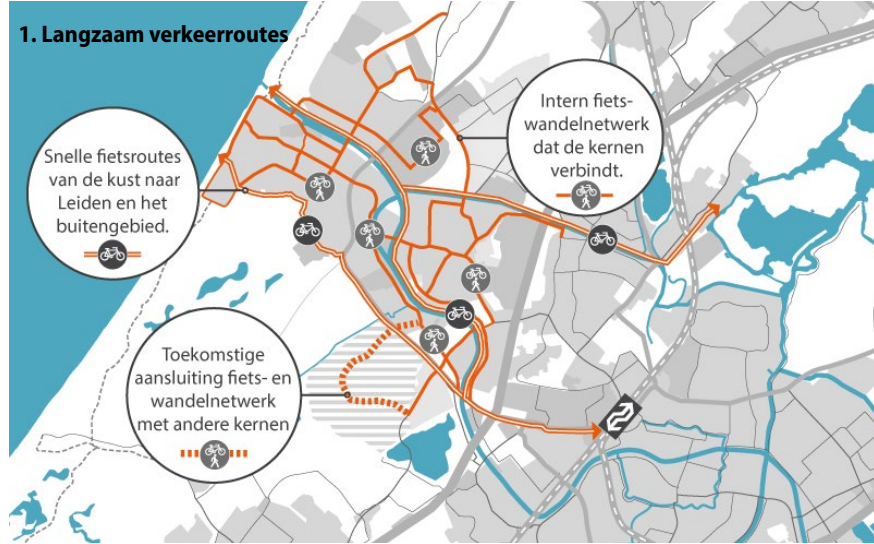
Door de ontwikkeling van de Pioniersbaan kan in bestaand Katwijk de leefbaarheid worden verhoogd.

De Pioniersbaan is een voorwaarde voor enerzijds de economische bereikbaarheid en anderzijds het versterken van de leefbaarheid.

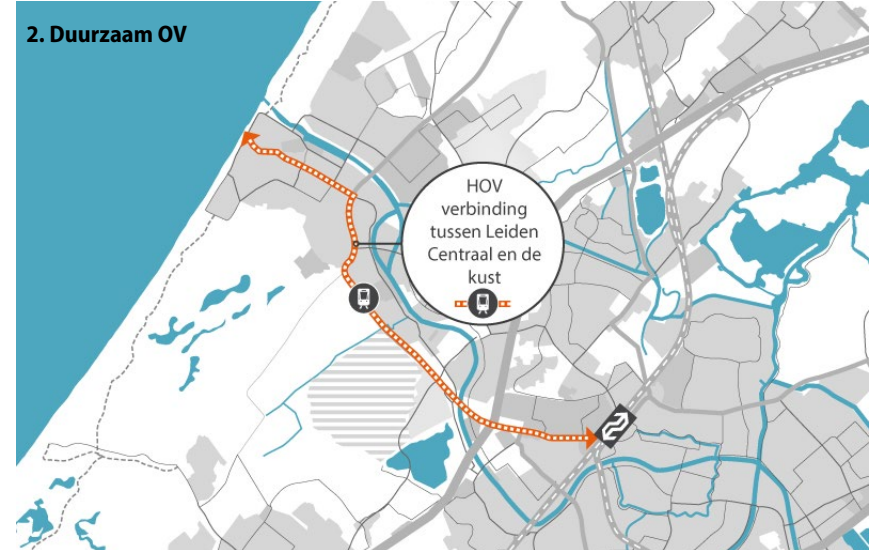
Katwijk werkt aan geluidsreductie en verbetering van de luchtkwaliteit in de omgeving van drukke wegen. De wet geluidshinder en de landelijke regels voor luchtkwaliteit worden daarbij als ondergrens gehanteerd.

PRIORITERING IN MOBILITEITSKEUZES

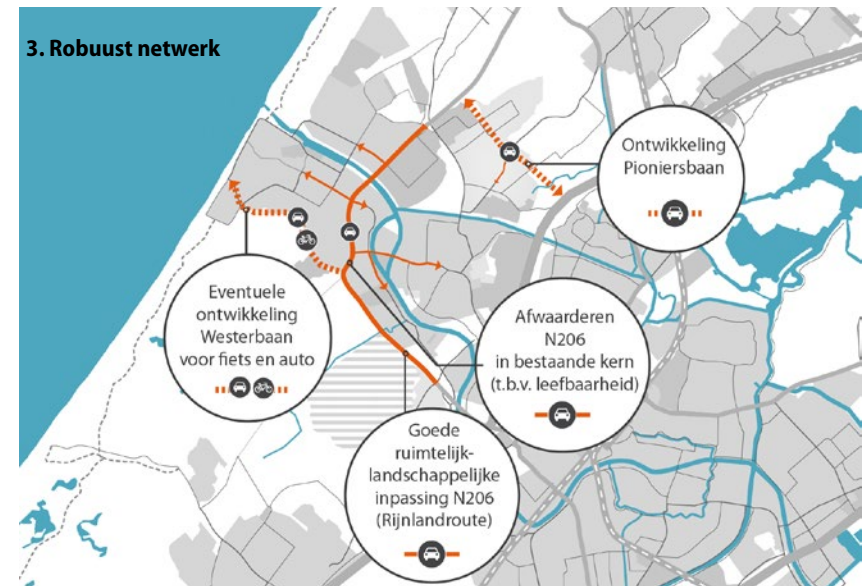
1. Langzaam verkeer routes

2. Duurzaam OV

3. Robuust netwerk

1. Katwijk stimuleert bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte

- Bied groene sport, speel en ontmoetingsplekken in de dorpen voor jong en oud in combinatie met water
- Ontwikkel verblijfsplekken aan de Oude Rijn
- Meer groen en water(berging) in de dorpen en op bedrijventerreinen *
- Creëer bij transformaties en verdichtingen ook ruimte voor sport- speel en ontspanningsmogelijkheden in de openbare ruimte. *
- Maak voorzieningen en OV toegankelijk voor minder validen

2. Katwijk zet in op kwalitatieve en duurzame mobiliteit

- Prioriteit bij duurzame mobiliteit: een goed fietsnetwerk en goed bereikbare OV-verbindingen en knooppunten.
- Zet in op een autoluwere woonomgeving. De auto is te gast, economisch belangrijke gebieden dienen goed bereikbaar te blijven.
- Ontwikkel aantrekkelijke regionale (snelle) fietsroutes
- Versterk netwerk van recreatieve wandel- en fietspaden in en naar het buitengebied
- Investeer in hoogwaardig openbaar vervoer (innovatieve vormen)
- Faciliteer elektrische (personen-)auto's met ruimte voor o.a. laadinfrastructuur

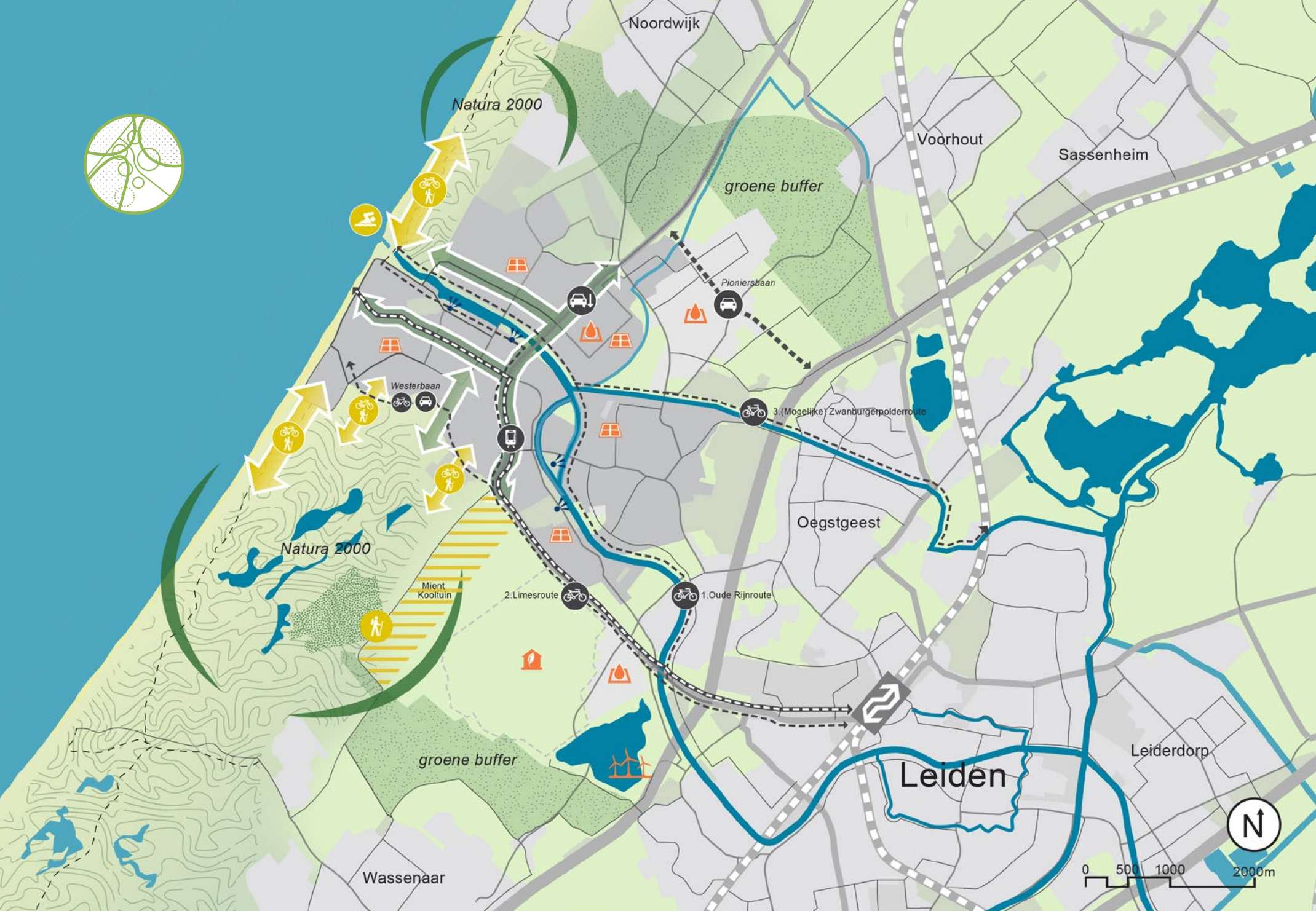
3. Katwijk zet in op duurzaamheid, klimaatbestendigheid en energieneutraal in 2050

- Bouw energie en klimaatneutraal *
- Zet in op een regionaal energienetwerk (warmtenet Rotterdam) voor opwekking en verdeling van duurzame energie
- Verduurzaam de bestaande woningvoorraad *
- Bouw nieuwe woningen (en wijken) aardgasloos *
- Investeer in energieopwekking uit zon en wind op land, water (smartpolder) en bodem (geothermie/WKO)
- Zie energietransitie ook als een business-case (Blue energy, Smart polder)*
- Ontwikkel circulaire waterkringlopen gekoppeld aan bedrijven en glastuinbouw
- Neem maatregelen tegen wateroverlast en hittestress in bestaande leefomgeving

4. Katwijk koestert het landschap

- Bescherm de Natura 2000 gebieden
- Maak het duinlandschap zichtbaar in stedelijk gebied
- Benut de kracht van het landschap voor recreatie en toerisme (buiten Natura 2000)
- Verbeter de zwemwaterkwaliteit door verlenging van de pieren van de Uitwatering terugbrengen van riooloverstorten in Oude Rijn
- Behoud het duingebied als drinkwateroorzening voor de regio
- Mient Kooltuin als overloopgebied voor recreatie naar duingebied, gekoppeld aan ontwikkeling van nieuwe kern.

* Niet gelokaliseerd op de kaart

3. Katwijk zet in op duurzaamheid, klimaatbestendigheid en energieneutraal in 2050

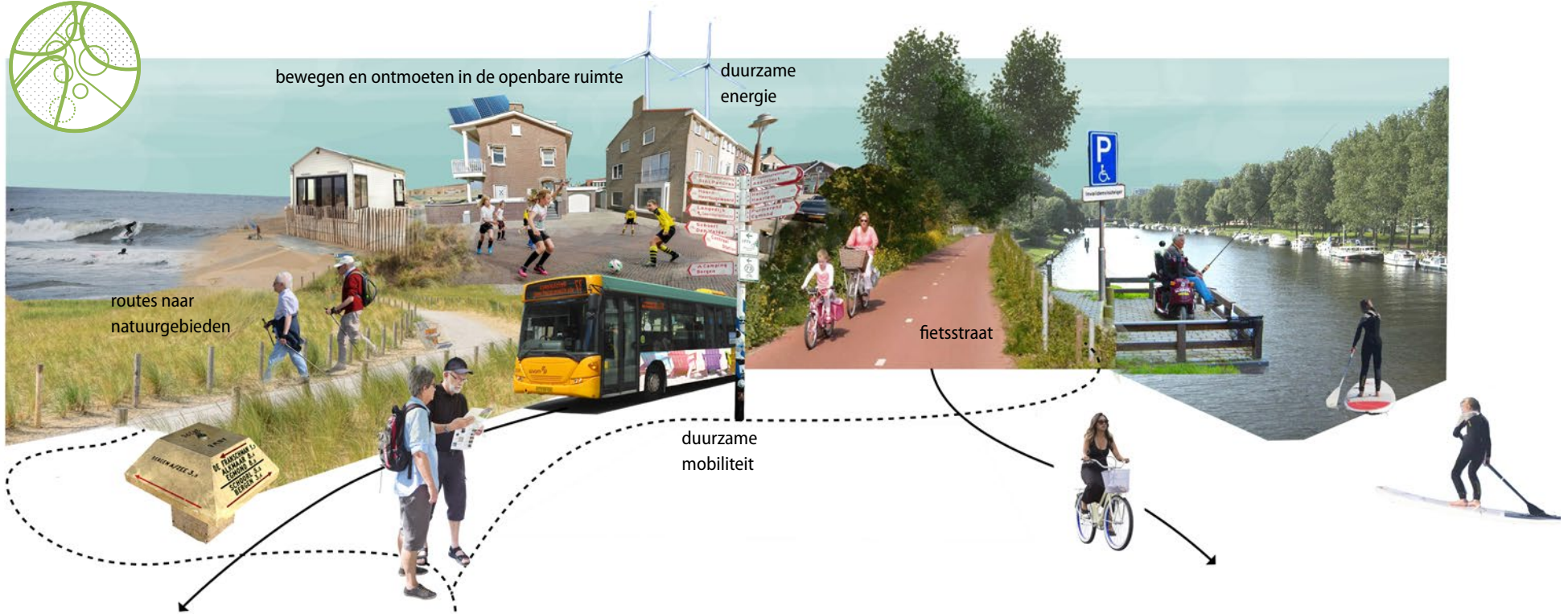
Om de doelstelling energieneutraal in 2050 te kunnen halen, gaat Katwijk vanaf nu energie- en klimaatneutraal bouwen. Dat betekent naast energiebesparing en opwekking op woningniveau aardgasloos: verwarming moet in nieuwe woningen van een duurzame bron komen. Ook de bestaande woningen moeten duurzamer gemaakt worden, dat vraagt om innovatieve acties van bewoners, woningbouwverenigingen en de gemeente. Energie en warmte wordt straks alleen nog maar duurzaam opgewekt. Daarin werkt Katwijk samen met de regio. De ligging aan de zee en de monding van de Oude Rijn bieden kansen voor nieuwe, innovatieve vormen van energieopwekking. Bijvoorbeeld windenergie, Blue Energy en Smart Polder. In het Greenportgebied liggen kansen voor circulaire waterkringlopen, gekoppeld aan bedrijven en glastuinbouw.

De ondergrond van de Katwijkse gemeente wordt slim ingezet op basis van haar kwaliteiten (o.a. draagkracht, opslagcapaciteit water en energie). Maar ook voor bestaande of nieuwe ondergrondse infrastructuur als bijdrage voor bijvoorbeeld energieopwekking.

4. Katwijk koestert het landschap

De ligging van Katwijk is uniek: midden in het Nationaal Park Hollandse Duinen. Katwijk koestert die positie en beschermt de groene buffers en de Natura 2000-gebieden, maar benut de kansen die het landschap biedt voor recreatie en toerisme (buiten de beschermde gebieden). Wandelen en fietsen behoren in Natura 2000 gebied wel tot de mogelijkheden. De bescherming van de groene buffers en de landschappen in het Nationaal Park zijn randvoorwaardelijk voor ontwikkelingen in deze gebieden. De duinen en het strand zijn al voelbaar als je Katwijk aan Zee binnen komt, doordat het duinlandschap doorloopt in het stedelijk gebied: de openbare ruimte is ingericht met veel zand, helm en duinbegroeiing.

In de duinen tussen Scheveningen en Katwijk ligt de drinkwatervoorziening voor de hele regio. Dit gebied blijft minimaal behouden. In samenwerking met Dunea moet onderzocht worden hoe de opgave van een duurzame drinkwatervoorziening in de gebieden ten zuiden van de N206 kan worden ingepast.

“Meer buurtplekken waar mensen met elkaar in contact kunnen komen.”

“Ik zou graag meer beweegtoestellen zien in Katwijk, die ook een beetje beschut zijn zodat je niet zo in het openbaar aan het sporten bent.”

“Speeltoestellen voor volwassenen! Waar je zelf kunt trainen, en waar groepjes bootcampers gebruik van kunnen maken.”

“Stimuleer het autodelen in plaats van (2e) autobezit! Informeer rijbewijsbezitters actief hierover. Dat voorkomt ook hoge parkeernormen bij nieuwbouw.”

“Zorg dat alle fietspaden comfortabel zijn.”

“Leg waterpleinen aan die bij hevige regenval kunnen fungeren als retentie waardoor de straten minder vaak blank. Als ze droog staan kunnen het speelpleinen zijn.”

“Subsidie voor zonnepanelen (geen panelen), meer gras in tuinen, cv-installaties aansluiten op houtkachels, opvang regenwater voor bewatering planten.”

“Meer ruimte voor natuur!”

5. WERKEN MET DE OMGEVINGSVISIE

Door nu al aan de slag te gaan met een Omgevingsvisie loopt Katwijk vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Goed voorbereid op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het biedt tevens de mogelijkheid om nu al een integraal beleidskader op te stellen dat aansluit bij de cultuur van de Omgevingswet, te weten 'Ja, mits' in plaats van het 'Nee, tenzij'-principe. Katwijk wil de Omgevingswet in de vingers krijgen door middel van het principe 'leren door te doen'. Maar hoe ga je aan de slag met de omgevingsvisie en hoe bereik je de nieuw geformuleerde ambities doelstellingen?

HOE INTEGREER JE (NIEUW) BELEID?

Het integraal werken komt het best tot zijn recht in het gebiedsgericht werken. Integraal werken kan niet zonder multidisciplinaire teams, waarin nauw wordt samengewerkt met stakeholders. Op die wijze komen gezamenlijke en verschillende feiten en belangen het beste op de agenda. Vervolgens kan worden gezocht naar integrale oplossingen. In de inventarisatie- en analysefase wordt gebruik gemaakt van diverse actuele gegevens en van kaartmateriaal en gegevens over erfgoed, demografie, ondergrond, archeologie, milieusituatie, etc. Daarbij is het van belang dat men over een langere periode, met de stakeholders, aan de (gebieds)opgaven werkt. Continuïteit in de samenstelling van een team is van belang voor gezamenlijke kennis, ideeën en slagkracht.

Een omgevingsvisie stelt de doelen voor de langere termijn vast. Bij vaststelling moet worden aangegeven welke sectorbeleidsplannen komen te vervallen. Het is raadzaam om dit pas te doen wanneer sectorbeleidsplannen tegen het licht van de omgevingsvisie zijn gehouden. Het is wenselijk om na vaststelling de omgevingsvisie periodiek te actualiseren. In de eerste paar jaar zal dat gaan over de integratie van beleidsvelden tot een vrij complete omgevingsvisie en de uitwerking in programma's. Het bevoegd gezag voor programma's is het college.

Vervolgens kan sprake zijn van een beleidscyclus waarbij jaarlijks wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Zodra het visiedeel van een sectoraal beleidsplan voldoende is geïntegreerd in de dynamische omgevingsvisie en het uitwerkings- en uitvoeringsdeel in één van de programma's wordt vastgelegd, kan het oude beleidsplan worden ingetrokken.

VAN OMGEVINGSVISIE NAAR PROGRAMMA'S

De Omgevingswet introduceert nog een nieuw instrument, namelijk het programma. Verdere uitwerking van het strategisch beleid in de Omgevingsvisie kan op tactisch/operationeel niveau plaatsvinden via het programma. De integrale afweging vindt op hoofdlijnen plaats in de Omgevingsvisie, in de programma's vindt de afweging plaats op gebiedsniveau. Ook wordt daar de verbinding gelegd tussen de verschillende beleidsvelden. Een eerste stap, na vaststelling van deze omgevingsvisie, is het uitwerken van de verschillende programma's. Een programma bevat maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling. Het is feitelijk een uitvoeringsinstrument voor de doelstellingen en ontwikkelingen zoals deze in omgevingsvisie en omgevingsplan zijn vastgelegd. Er kan worden gewerkt met gebiedsgerichte, thematische of opgavegerichte programma's.

Gebiedsprogramma's

De omgevingsvisie wordt na vaststelling uitgewerkt onder meer in gebiedsprogramma's. Dit idee is gebaseerd op de gedachte dat integraal werken het beste tot stand komt op het niveau van de concrete wijken, projectlocaties of gebieden met specifieke opgaven. Een gebiedsprogramma gaat een toekomstige ontwikkeling beschrijven en kan diverse elementen bevatten zoals: wijze van participatie, ontwikkelstrategie, een ruimtelijk programmatisch kader, financiële strategie, ruimte voor initiatief en samenwerking met stakeholders.

Themaprogramma's

De omgevingsvisie kent diverse ambities die het gebiedsprogramma overstijgen, bijvoorbeeld omdat ze juist de samenhang tussen gebieden tot doel hebben. Denk aan infrastructuur voor bereikbaarheid, energie, groen e.d. Daarnaast zijn er ambities op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, verstedelijking, gezondheid of andere maatschappelijke opgaven die vragen om onderzoek, nadere uitwerking van ambities en maatregelen, locatieafweging, regionale samenwerking e.d.

STURINGSFILOSOFIE VAN RAAD EN COLLEGE

De gemeente Katwijk heeft ambities vastgesteld voor de implementatie van de omgevingswet en de uitvoering ervan. Zo wordt bijvoorbeeld meer ingezet op integraal gebiedsgericht beleid in plaats van sectoraal beleid en wil college en raad de omgeving vroegtijdig betrekken bij ontwikkelingen, maar per situatie wordt bepaald of dit relevant is.

Om meer ruimte en flexibiliteit te creëren richt Katwijk zich op het vastleggen van verplichte omgevingswaarden, en daarnaast alleen de onderwerpen die van groot belang zijn. Kortom: meer ruimte voor initiatieven, minder rechtszekerheid. Uiteraard mits de participatie met en het draagvlak onder en omwonenden en stakeholders in de planvoorbereiding zorgvuldig gewaarborgd is. Dit is een nieuwe grondhouding van raad en college en vraagt om een andere manier van sturen. Namelijk niet meer een toetsende rol, maar een regisserende en faciliterende rol. Dat betekent dat ook de inrichting van de instrumenten hierop gericht moeten zijn.

Deze omgevingsvisie biedt deze ruimte en stelt ambities, kaders en richtlijnen. Deze dienen uitgewerkt en verdiept te worden in programma's. Bij deze uitwerking is het raadzaam om in gesprek met college en raad te bepalen op welke wijze de raad betrokken wordt bij het opstellen en vaststellen van

de programma's en de doorvertaling krijgt in het Omgevingsplan. De Omgevingswet schrijft immers dat het bevoegd gezag voor programma's het college is; de raad heeft in principe volgens de wet geen rol.

De raad heeft wel een bepalende rol bij het Omgevingsplan, door dit plan vast te stellen. En daarmee de kaders en richtlijnen vanuit de visie en de doorvertaling in programma's te verankeren in het omgevingsplan. De raad heeft dan de gewenste instrumenten in handen om de gestelde ambities waar te kunnen maken. Toch kan het zijn dat het omgevingsplan bijgesteld dient te worden. De wet geeft aan dat de mogelijkheid is dat de gemeenteraad dit mandateert aan het college. Hoe dit mandaat moet worden ingevuld komt bij de vaststelling van het omgevingsplan aan de orde. Vooruitlopend hierop is het goed om in gesprek met college en raad deze speelruimte te verkennen.

De omgevingsvisie wordt periodiek geactualiseerd (in ieder geval vierjaarlijks).

GRONDEXPLOITATIE

Om bovenplanse kosten in een exploitatieopzet voor meerdere locaties of gedeeltes daarvan mee te kunnen nemen is het van belang over een structuurvisie te beschikken. Dit kan namelijk alleen als er voor locaties of gedeeltes daarvan in een structuurvisie is vastgesteld welke kosten ten laste van het fonds komen (art. 6.13 lid 7 Wro). Ook kunnen alleen in dat geval financiële bepalingen in de overeenkomst over grondexploitatie worden opgenomen. De basis daarvoor is namelijk ook vastgelegd in een structuurvisie (art. 6.24 lid 1 Wro). Tot slot biedt een structuurvisie een basis voor het vestigen van een voorkeursrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 2021 zullen bovenplanse verevening en bijdrage ruimtelijke ontwikkeling komen te vervallen en daarmee ook de relatie met de omgevingsvisie. Voor de tussenliggende periode en lopende exploitaties zal echter nog wel in de koppeling moeten worden voorzien.

In de BSV Verdiept 2010 is een overzicht opgenomen van de projecten, bovenwijkse ontwikkelingen en voorzien van een doorrekening. Daaruit is af te leiden op welke wijze de projecten een bijdrage leveren aan het kostenverhaal voor bovenwijkse ontwikkelingen. Dit document blijft vooralsnog de basis voor het kostenverhaal.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie Katwijk zal de aanwijzing van bovenwijkse ontwikkelingen en projecten worden geactualiseerd, ter onderbouwing van de Nota Kostenverhaal en van de omgevingsvisie.

REGIONALE SAMENWERKING

De regionale positie en de regionale opgaven waar Katwijk voor staat worden in de visie sterk benadrukt. Voor opgaven die de gemeentegrens overstijgen wil Katwijk de regionale samenwerking intensiveren.

Katwijk zet zich in voor samenwerking met :

- **'Het Hart van Holland'**: 10 gemeenten in de regio langs de Oude Rijn, voor opgaven op het gebied van de verstedelijking, mobiliteit, energietransitie en de natuurlijke leefomgeving.
- **De vijf andere Greenportgemeenten** voor het buitengebied: herstructurering en innovatie van het bollen- en bloemencomplex in combinatie met verbetering van het landschap, het watersysteem, natuurlijke en toeristisch-recreatieve kwaliteiten. De hoofdlijnen van het beleid voor het buitengebied en de glastuinbouwgebieden zijn vastgelegd in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016 (ISG 2016). De ISG en het werkingsgebied GOM (Greenport Ontwikkelingsmaatschappij) blijven van kracht na vaststelling van deze omgevingsvisie.

- **Duin- en Bollenstreekgemeenten** en andere gemeenten in de **Regio Holland-Rijnland** voor het sociaal domein, woningprogrammering, economische agenda, archeologie en cultuurhistorie en verkeer (RIF).
- **Noordwijk-Leiden-Delft** voor kansen op het gebied van technologische innovatie en spin-offs en daarvoor aansluiten bij de opgaves uit de regionale agenda 'Het Hart van Holland'.
- **GGD Hollands Midden** voor gezondheidsopgaven.

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (M.E.R.)

Op grond van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage moet voor de besluitvorming over een structuurvisie een zogenoemd Milieueffectrapport (MER) worden opgesteld. De MER-procedure is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvormingsprocedure een plaats te geven. De MER voor de Omgevingsvisie Katwijk is aangewezen als pilotproject door ministerie en Commissie m.e.r. in het kader van de Omgevingswet.

De eerste stap in het m.e.r. proces is de vaststelling van de Notitie de Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Hierin is aangegeven welke milieuaspecten worden onderzocht in de planMER en welke werkwijze hierbij wordt gehanteerd. Vervolgens is een MER opgesteld dat integraal onderdeel uitmaakt van de omgevingsvisie. Het MER bestaat uit zogenaamde foto's van de leefomgeving, een beoordelingskader en een beschrijving hoe met deze instrumenten kan worden omgegaan. Deze helpen inzicht te bieden in de haalbaarheid en verenigbaarheid van verschillende doelstellingen, maatregelen en keuzen. Wanneer in de toekomst omgevingsplannen, projecten of programma's worden voorbereid vormen omgevingsvisie en MER samen het kader voor verdere uitwerking, beoordeling en toekomstige m.e.r. procedures. Daarnaast biedt het MER een handvat voor periodieke monitoring, evaluatie en actualisatie van de omgevingsvisie.

BRONNENLIJST

Geraadpleegde (externe) bronnen:

- Monitor GGD Hollands Midden 2012 en 2016, RiGo: Tussenrapportage Extramuralisering Katwijk (10 mei 2017)
- CBS gegevens (2017)
- Agenda 22, inclusieve samenleving en toegankelijkheid
- www.klimaatmonitor.databank.nl
- www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl
- Gebiedsstrategie duurzame energie Holland-Rijnland en Energieakkoord-Holland-Rijnland-2017-2025
- Een economische foto van Katwijk (Bureau Louter, 2014)
- Kwartaalrapportages Passantentellingen 2016
- Toeristische kracht Duin- en Bollenstreek (2011)
- Locatus Online (meetdatum 1-5-2017)
- Omzetontwikkeling Katwijk aan Zee (2012-2015) (CBS)
- GGD Monitor (2016)
- Regionale cijfers OA kwartaalrapportage jeugdhulp HR (2016)
- Versterking van het sierteeltcluster in Katwijk (Blaauwberg 2015)

Colofon

December 2017

Deze omgevingsvisie is opgesteld door:

Urhahn | stedenbouw & strategie

- Ad de Bont
- Anouk Distelbrink
- Frits Erdmann

Over Morgen

- Feddo Zielstra
- Astrid Benders

Opdrachtgever:

Gemeente Katwijk

Het kaartmateriaal in dit document is gemaakt door Urhahn. Foto's zijn met zorg gekozen.
Mocht er toch bezwaar zijn tegen gebruik van een foto dan kunt u contact opnemen met Urhahn.

